

Information om kapitaltäckning och riskhantering 2011

Baselregelverkets Pelare 3

SBAB Bank AB (publ)

SBAB BANK

Innehåll

Ordlista	1	7.9	Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov	22
1. Inledning	2	7.10	Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov efter geografisk fördelning	22
2. Den finansiella företagsgruppen SBAB	3	7.11	Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen	23
3. Riskhantering och riskorganisation	5	7.12	Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen	23
3.1 Övergripande regler för riskhantering	5	7.13	Jämförelse mellan förväntad förlust och utfall	24
3.2 Risktolerans	5	7.14	Kreditriskskydd	24
3.3 Riskorganisation	7	8. Finansiering		25
4. Kapitaltäckning	8	8.1	Medel- och långfristig upplåning	25
4.1 Kapitalbehov	8	8.2	Kortfristig upplåning	26
4.2 Kapitalbas	8	8.3	Upplåningsstrategi	26
4.3 Kapitalkrav	9	9. Kreditrisk i finansverksamheten		27
4.4 Kapitalkrav enligt Basel III	10	9.1	Motpartsrisk	27
5. Intern modell för beräkning av kapitalbehov	11	9.2	Penningmarknadsplaceringar	27
5.1 Intern kapitalutvärdering enligt Baselregelverkets pelare 2	11	9.3	Likviditetsportföljen	27
5.2 Process för intern beräkning av kapitalbehov	11	10. Marknadsrisk		29
5.3 Ekonomiskt kapital	11	10.1	Ränterisk	29
5.4 Stresstester	12	10.2	Ränterisk för positioner som ingår i handelslagret	30
5.5 Extraordinära händelser	14	10.3	Valutarisk	30
6. Risk i ersättningssystem	15	10.4	Basisrisk	30
6.1 Avtal om avgångsvederlag och pension	16	10.5	Risker i handelslagret	30
7. Kreditrisk i utlåningsverksamheten	17	11. Likviditetsrisk		31
7.1 Kreditrisk i utlåningsportföljen	17	11.1	Likviditetsriskmått	32
7.2 Riskklassificeringssystemet	18	11.2	Nya föreskrifter för likviditetsrisk	32
7.3 Riskklassificeringsmetod	19	11.3	Stresstester för likviditetsrisk	32
7.4 Finansinspektionen	19	11.4	Likviditetssituationen under 2011	32
7.5 Exponeringsbelopp fördelat på exponeringsklass	19	12. Finansieringsrisk		33
7.6 Exponeringsbelopp fördelat på geografiska regioner	21	13. Operativ risk		33
7.7 Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag	21	14. Affärsrisk		34
7.8 Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp	22			

Ordlista

Kapitel 3. Riskhantering och riskorganisation

Asset and Liability Committee (ALCO) | Organ som bereder ärenden avseende risk och kapitalplanering som behandlas i företagsledning eller styrelse.

Kapitel 4. Kapitaltäckning

Eviga förlagslån | Eviga förlagslån löper i princip på obegränsad tid men kan efter medgivande från Finansinspektionen återköpas. Eviga förlagslån får ingå i kapitalbasen med högst samma belopp som det primära kapitalet.

Kapitalbas | Kapitalbasen består i huvudsak av eget kapital (primärt kapital) och förlagslån (supplementärt kapital) och utgör buffert mot oförväntade förluster.

Kapitaltäckningskvot | Beräknas som kapitalbas/minimikapitalkrav

Kapitaltäckningsgrad | Beräknas som kapitalbas/riskvägda tillgångar

Minimikapitalkrav | Det lägsta belopp som bolaget får ha som kapitalbas enligt lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Primärkapitaltillskott | Primärkapitaltillskott är i regel eviga förlagslån med sådana villkor att godkännande erhållits från Finansinspektionen att få räkna in dem i det primära kapitalet.

Primärt kapital | Det primära kapitalet utgörs i huvudsak av eget kapital. För att få räknas in i det primära kapitalet ska det vara inbetalt.

Riskvägda tillgångar enligt Basel I | Samtliga tillgångar på balansräkningen och inom linjen som viktats beroende på risk. Under Basel I-regelverket sker detta med hjälp av schabloner. Tillgångarna delas in i grupper baserat på risk varvid de multipliceras med på förhand fastställda riskvikter; i huvudsak 0%, 20%, 50% respektive 100% av nominellt belopp.

Riskvägda tillgångar enligt Basel II | Under Basel II-regelverket finns möjlighet att under IRK-metod, inom ramen för pelare 1, fastställa riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar på balansräkningen och inom linjen utifrån egna modeller för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. För övriga exponeringar bestäms exponeringsrisknivå utifrån schabloner, i tillämpliga fall baserade på motpartens rating.

Supplementärt kapital | Eviga och tidsbundna förlagslån får inräknas i kapitalbasen till ett belopp som inte överstiger det primära kapitalet. Om återstående löptid understiger fem år sker en avräkning om 20% för vart och ett av resterande år.

Tidsbundna förlagslån | Tidsbundna förlagslån får inräknas i det supplementära kapitalet med högst 50% av primärt kapital.

Kapitel 5. Intern modell för beräkning av kapitalbehov

Asset-Liability Management (ALM) | Asset-Liability Management hanterar den risk som uppstår vid matchning mellan tillgångs- och skuldsidan i SBAB:s balansräkning.

Ekonomiskt kapital | Det ekonomiska kapitalet är bolagets egen bedömning av lämplig storlek av riskkapitalet vilket kompletterat med stresstester och eventuellt avsatt kapital för ytterligare risker kommer att ersätta myndighetskapitalet som lägsta kapitalkrav. Detta krav får inte understiga kapitalmättet enligt pelare 1. Även det ekonomiska kapitalet bygger på relativt avancerade egna modeller där SBAB slår samman alla kvantifierbara risker till en helhet. Detta är också en viktig beståndsdel i prissättning och ekonomistyrning.

Kapital enligt pelare 1 | Avser det minimikapital som bolaget ska ha enligt Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1). Det är utifrån dessa regelverk bolaget fått tillstånd att använda egna modeller byggda på egen data. Till bestämmelserna finns övergångsregler som sannolikt gäller fram till utgången av 2015.

Kapital enligt pelare 2 | Utgår från det ekonomiska kapitalet vilket kompletterat med kapital baserat på stresstester och kapital för ytterligare risker utgör bolagets egen bedömning av lämplig storlek av riskkapitalet. Kapitalbehovet enligt pelare 2 får inte understiga kapitalmättet enligt pelare 1 per risktyp. Avsikten är att detta mått ska utgöra bolagets lägsta kapitalkrav när övergångsbestämmelserna till pelare 1 upphört att gälla.

Process för intern kapitalutvärdering (IKU-process) | Process för att beräkna det minsta kapital som bolaget får ha enligt Lag

(2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1).

Value at Risk (VaR) | Mått på den maximala förväntade förlusten vid en viss säkerhetsnivå och tidshorisont.

Kapitel 7. Kreditrisk i utlånings verksamheten

Expected loss (EL) | Den av modeller bedömda förväntade förlusten ska täckas av resultatet i den löpande verksamheten medan de oförväntade förlusterna ska täckas av bolagets egna kapital. EL erhålls genom att risken beräknas för varje enskilt lån utifrån utfallet under en längre tidsperiod i en statistisk modell.

EL mäts genom formeln $EL = PD * LGD * EAD$. För beräkning av EAD för exponeringar inom linjen multipliceras det utnyttjade beloppet med en konverteringsfaktor (KF).

Exposure at default (EAD) | Exponering vid fallissemangstidpunkten.

Inom linjen | Förpliktelse, ställd pant eller dylikt som inte redovisas i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att den kommer att behöva infrias eller utnyttjas, eller på grund av att dess storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan även vara fråga om en möjlig förpliktelse, det vill säga det är osäkert om det föreligger en förpliktelse eller ej.

Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod) | IRK-metoden används för att beräkna bolagets lagstadgade kapitalkrav för kreditrisk. Grundläggande IRK-metod innebär att institutet endast skattar parametern PD. I avancerade IRK-metoder ska institutet förutom PD skatta en eller flera parametrarna KF, LGD och M (löptid).

Konverteringsfaktor (KF) | Den andel av ett åtagande utanför balansräkningen, som är utnyttjad vid tidpunkten för ett eventuellt framtida fallissemang.

Loan to Value (LTV) | Belåningsgrad, det vill säga lånets storlek i förhållande till värdet av ställd säkerhet.

Loss given default (LGD) | Förlustandelen i händelse av fallissemang.

Probability of default (PD) | Sannolikheten för fallissemang hos en kund eller motpart inom ett år.

Kapitel 8. Finansiering

Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN) | Internationellt upplåningsprogram för utgivning av säkerställda obligationer.

Euro Medium Term Note Programme (EMTN) | Internationellt upplåningsprogram för medel- och långfristig upplåning.

Kapitel 9. Kreditrisk i finansverksamheten

Credit Support Annex (CSA) | Tillägg till ISDA Master-avtal som reglerar ställande av säkerhet i samband med en derivattransaktion.

Global Master Repurchase Agreement (GMRA) | Internationella standardavtal för repor.

International swap and derivatives association (ISDA Master-avtal) | Ramavtal som reglerar rättigheter och skyldigheter mellan parterna i en derivattransaktion, framför allt så kallad netting i konkurs.

Residential Mortgage-Backed Securities (RMBS) | Värdepapper säkrade av portföljer av bolån.

Kapitel 11. Likviditetsrisk

Liquidity Coverage Ratio (LCR) | Likviditetsmått som innebär ett 30-dagars stressat likviditetsbehov.

Maximum Cumulative Outflow (MCO) | Mått på likviditetsrisk innebarande det maximala tänkbara behovet av likviditet för varje dag framåt under de närmaste 365 dagarna.

Net Stable Funding Ratio (NSFR) | Likviditetsmått av strukturell karaktär och visar hur stabil koncernens upplåning är genom att jämföra tillgångars och skulders stabilitet.

1. Inledning

Den finansiella företagsgruppen SBAB redovisar i detta dokument information om kapitaltäckning och riskhantering utifrån Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:5). Denna rapport innehåller information enligt kapitaltäckningsregelverkets pelare 3 och avser förhållandena per den 31 december 2011 om inte annat särskilt angivits. Både denna rapport och motsvarande mer begränsad periodisk information om kapitaltäckning och likviditetsreserv samt information om ersättningssystem publiceras på sbab.se.

Reglerna om kapitaltäckning och stora exponeringar syftar till ökad stabilitet inom den internationella banksektorn och är strukturerade under tre pelare. Under pelare 1 beräknas minimikapitalkrav för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk utifrån fastställda regler. Under pelare 2 bedömer bolaget kapitalbehovet för mätbara risker utifrån resultatet av egna modeller. Resultatet kompletteras av en bedömning av tillkommande kapitalbehov baserad på utfallet av stress-tester och av övriga risker. Pelare 3 reglerar vilken information som ska lämnas till marknaden.

Regelverket för kapitaltäckning och stora exponeringar som infördes 2007 innebär att risken i bolagets verksamhet ska återspeglas i minimikapitalkraven. Effekten har dock varit begränsad på grund av att de övergångsregler som var avsedda att gälla till och med utgången av 2009 förlängts och nu gäller fram till det datum regeringen, eller den myndighet som regeringen delegerar beslutanderätten till, bestämmer. Övergångsreglerna som innebär att minimikapitalet inte får understiga 80% av kapitalkravet beräknat enligt regelverk för Basel I, som beräknas utifrån schabloner, kommer sannolikt att gälla fram till utgången av 2015.

En väsentlig skillnad vid beräkning av kapitalkrav med och utan övergångsregler rör behandlingen av bostadsrätter. Enligt övergångsreglerna sker ingen reduktion av kapitalkrav för utlåning till bostadsrätter. Detta innebär att utlåningen mot säkerhet i andel av bostadsrättsförening likställs med utlåning utan säkerhet. Utlåning mot pantbrev viktas däremot till 50%. Om den faktiska risken beräknas utifrån tidigare fallissemang så är kreditrisken i utlåning till bostadsrätter lägre än för motsvarande utlåning mot säkerhet av exempelvis pantbrev i fastigheter ägda av företag. Att jämföra kreditrisken i utlåning mot säkerhet av bostadsrätt med utlåning utan säkerhet kan ifrågasättas, även under en övergångsperiod, på grund av den stora skillnaden av värdering av risk mellan äldre och nyare regler. En förlängning av regelverket innebär att obalansen mellan kapitalkrav för tillgångsslag med liknande riskprofil kvarstår.

SBAB:s lån avser till största delen bostadslån till hushållssektorn som historiskt kännetecknats av låg risk och den underliggande säkerhetsmassan består av mycket goda säkerheter. Detta innebär att skillnaden mellan kapitaltäckningsberäkning med och utan övergångsregler enligt gällande regler är betydande och att en förlängning av övergångsreglerna och uppskjutande av implementeringen av nya kapitaltäckningsregler får stor påverkan på beräknat minimikapitalkrav enligt pelare 1. Framtida beslut om övergångsregler är därför väsentligt för SBAB då dessa enligt nuvarande regler mer än fördubblar minimikravet på kapitalbas och primärkapital.

Mycket av det som diskuterades inför Basel II kom aldrig till uttryck i regelverket utan hänsköts till senare. Därefter har finanskris och skuldskris medfört ytterligare krav på skärpning av kapitaltäckningsreglerna. Diskussionerna har resulterat i nya förslag till regleringar – Basel III. Förslagen omfattar bland annat högre kapitalkrav, större krav på kapitalets kvalitet, införandet av ett icke riskbaserat riskmått (leverage ratio) och kvantitativa likviditetskrav. Förändringarna kommer att innebära krav på ökad kapitalbas och högre kapitalkrav jämfört med dagens regler. De nya reglerna kommer att införas successivt och samtliga förändringar ska vara genomförda 2019.

I denna rapport fördelas den samlade risken i verksamheten på:

- Kreditrisk
- Marknadsrisk
- Likviditetsrisk
- Finansieringsrisk
- Operativ risk
- Affärsrisk

Övriga risker såsom ryktesrisk, strategisk risk och politisk risk kommenteras inte då dessa inte kvantifieras och endast är föremål för mer översiktlig analys.

2. Den finansiella företagsgruppen SBAB

Den finansiella företagsgruppen SBAB består av SBAB Bank AB (publ), AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ) och FriSpar Bolån AB. I AB Sveriges Säkerställda Obligationer emitteras säkerställda obligationer på den svenska och internationella kapitalmarknaden.

Tabell 1. Bolag ingående i den finansiella företagsgruppen SBAB

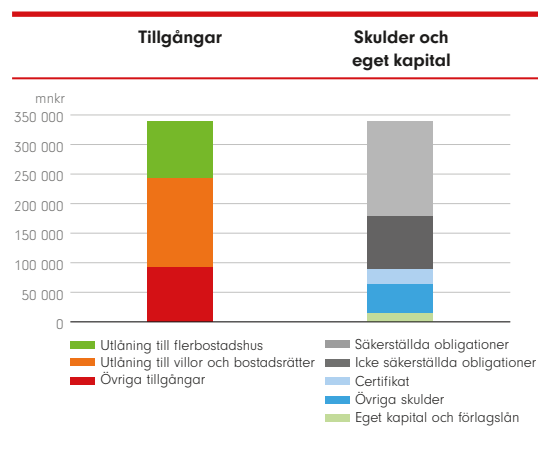
Bolag	Organisations-nummer	Ägarandel	Konsolideringsmetod för redovisning	Konsolideringsmetod för kapitaltäckning
SBAB Bank AB (publ)	556253-7513	Moderbolag	-	-
AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ)	556645-9755	100%	Förvärvsmetod	Förvärvsmetod
FriSpar Bolån AB	556248-3338	51%	Klyvningsmetod*	Förvärvsmetod*

* Skillnaderna i val av metod beror på olika regler avseende koncern tillhörighet mellan Lag om kapitaltäckning och stora exponeringar och FFFS 2007:1 som styr hur kapitaltäckningen ska redovisas och International Financial Reporting Standards, IFRS, som reglerar bolagets redovisning.

Den huvudsakliga verksamheten i samtliga bolag är att lämna lån till bostadsfastigheter och bostadsrätter mot säkerhet av pantbrev och andel i bostadsrättsförening, samt i begränsad utsträckning finansiering av kommersiella fastigheter. AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ) (i det följande SCBC) bedriver dock inte någon nytvläningsverksamhet i egen regi utan förvärvar löpande, eller vid behov, krediter från

moderbolaget. Syftet med förvärven är att krediterna helt eller delvis ska ingå i den tillgångsmassa som utgör säkerhet gentemot innehavare av SCBC:s säkerställda obligationer som emitterats på den svenska och internationella kapitalmarknaden. Verksamheten i SCBC bedrivs av medarbetare anställda av moderbolaget.

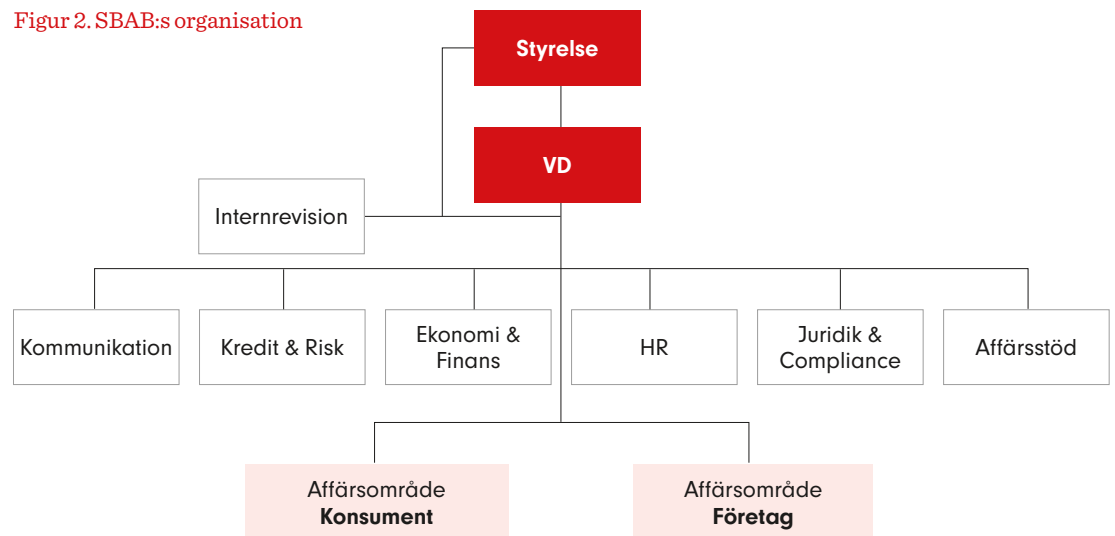
Figur 1. Förenklad balansräkning för SBAB

SBAB:s verksamhet bedrivs i två affärsområden, Företag respektive Konsument. Affärsområde Konsument bedriver inlåning och utlåning till privatpersoner och bostadsrättsföreningar. Affärsområde Företag är verksam på fastighetsmarknaden genom inlåning och utlåning till fastighetsbolag, fastighetsfonder och

kommuner. SBAB:s upplåning hanteras av ekonomi- och finansavdelningen. Inom de två affärsområdena genereras i huvudsak kreditrisk medan upplåningsverksamheten främst ger upphov till marknadsrisk, likviditetsrisk och motpartsrisk.

Figur 2. SBAB:s organisation

3. Riskhantering och riskorganisation

En vid definition av risk är ”den volatilitet i framtida inkomster som beror av förändrade värden på tillgångar och skulder”. Risk är ett naturligt inslag i all affärsverksamhet. SBAB tar främst kreditrisk i utlåningsverksamheten men även övriga risker ska hanteras. Den senaste finanskrisen har exempelvis uppmärksammat vikten av en god hantering av likviditetsrisk och den nu aktuella skuldkrisen har aktualiserat hanteringen av motpartsrisk.

För SBAB innebär riskhantering att bolaget i varje enskild transaktion ska kunna mäta vilket värde affären genererar med avseende på riskjusterad avkastning samt vilken kapitalnivå som är den optimala. Konkret innebär detta att en återkommande diskussion förs kring följande frågeställningar:

- Vilka olika risker genereras i verksamheten och hur ska dessa mätas på ett konsistent sätt för att skapa jämförbarhet?
- Hur kan riskhanteringen bäst organiseras och integreras i affärshanteringen så att alla anställda förstår värdet av en korrekt riskhantering i verksamheten?
- Har SBAB tillräckligt med kapital för att möta bolagets risker?

SBAB har som mål att den strategi som är beslutad för utlåningsverksamheten ska, avseende hantering och prissättning, ta hänsyn till de risker som uppstår i verksamheten och det kapital som behövs för att täcka dessa risker.

3.1 Övergripande regler för riskhantering

SBAB:s verksamhet ska bedrivas så att riskerna är avpassade till den riskbärande förmågan. Med riskbärande förmåga avses löpande intjäning och riskkapital. Bedömd omfattning av förväntade förluster ska bäras av löpande intjäning medan oförväntade förluster ska täckas av kapitalbasen eller löpande intjäning. Vissa risker, till exempel likviditetsrisk kan inte kvantifieras och jämföras med riskbärande förmåga på motsvarande sätt som för kreditrisk och marknadsrisk. I sådana fall ska kostnader för att minska risken vägas mot önskad nivå på risken och den förändring av risknivå som uppnås med en viss åtgärd. SBAB ska medvetet endast exponera sig mot risker som är direkt hänförliga till eller bedöms vara nödvändiga för affärsverksamheten. Sådana risker omfattar i huvudsak följande risktyper: affärsrisk, kreditrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk, finansieringsrisk och operativ risk.

Styrelse har beslutat om följande mål för riskhanteringen:

- Den samlade riskhanteringen ska bedrivas på en nivå som minst uppfyller myndigheternas krav.
- Den samlade risken inom verksamheten ska uppdelas i kreditrisk, marknadsrisk och likviditetsrisk, finansieringsrisk, operativ risk samt affärsrisk. Relevanta risker ska identifieras, mätas, styras och kontrolleras.
- Riskhanteringen ska stödja affärsverksamheten och ratingmål.
- Risktagandet ska vara lågt vilket uppnås genom att den totala risknivån hålls på en sådan nivå att den är förenlig med långsiktiga finansiella mål för avkastning, riskkapitalets storlek samt eftersträvad rating såsom det kommer till uttryck i SBAB:s affärsplan.
- Riskhanteringen ska vara transparent och därmed kunna presenteras för, och följas av, utomstående intressenter.
- Det kapital som bedöms behövas för att täcka oförväntade förluster under det kommande året ska mätas i form av ekonomiskt kapital.
- SBAB ska upprätthålla en ändamålsenlig riskorganisation där ansvarsfördelningen är tydlig, liksom de krav som ställs på olika funktioner inom SBAB. Organisationen ska stimulera till en öppen hantering av riskfrågor där den enskilde medarbetaren uppmanas att ta ansvar för identifiering och kontroll av risker, samt att komma med förbättringsförslag avseende riskhanteringen. SBAB:s riskfunktion ska ansvara för att analysera, bedöma och rapportera SBAB:s samlade risker. Identifiering och hantering av risker ska ske inom respektive verksamhetsprocess.

3.2 Risktolerans

Risk är en integrerad del av all verksamhet som SBAB bedriver. Givet bolagets strategi att främst generera intäkter genom att ta kreditrisk, är det viktigt att bestämma hur mycket risk bolaget faktiskt önskar ta på såväl aggregerad nivå som gentemot olika segment och enskilda kunder. Risktolerans definieras

som "den risk SBAB är villig att ta för att uppnå uppsatta verksamhetsmål inom ramen för den långsiktiga strategin".

Utgångspunkten för SBAB:s risktolerans mot olika risktyper är att förväntade förluster för respektive risk ska kunna täckas av den löpande intjäningsförmågan och att oförväntade förluster ska kunna täckas genom utnyttjande av bolagets kapitalbas eller löpande intjäning. Dessutom ska hänsyn tas till förmågan att minimera oönskade risker genom en ändamålsenlig organisation. Omfattningen av den risk som accepteras ska vara tydligt kopplad till hur viktig den aktuella risken är för SBAB:s affärsidé och de positiva effekter som förväntas uppnås i form av förväntade intäkter, kostnadsbesparingar eller reduktion av annan risk. Balansen mellan risker och riskbärande kapital omvärderas kontinuerligt.

SBAB delar in risker i önskvärda, nödvändiga, icke önskvärda och risker som SBAB inte ska exponeras mot.

- Önskvärda risker är risker som är direkt kopplade till affärsidén. Det är i första hand för oförväntade förluster orsakade av sådana risker som kapitalbasen ska användas. Övriga risker ska hållas på en sådan nivå att både förväntade och oförväntade förluster kan bäras av löpande intjäning.
- Nödvändiga risker är de risker som uppkommer i aktiviteter som bedöms vara en direkt förutsättning för att kunna genomföra affärsidén på ett effektivt och konkurrenskraftigt sätt och där en viss risknivå accepteras för att åstadkomma dessa positiva effekter för den verksamhet som ligger inom affärsidén. Omfattningen av den risk som accepteras ska tydligt kunna motiveras av de positiva effekter som förväntas uppnås i form av förväntade intäkter, kostnadsbesparingar eller reduktion av annan risk.

- Icke önskvärda är sådana risker som visserligen är oundvikliga att exponeras mot, men som av olika skäl bedöms vara så skadliga att de ska minimeras, även om det innebär väsentliga kostnader. Både förväntade och oförväntade förluster ska med hög sannolikhet kunna bäras av löpande intjäning. För de risker kapitalbasbehovet inte kan kvantifieras, ska önskvärd risknivå uppskattas och vägas mot den kostnad som krävs för att uppnå denna nivå.
- Exponering mot de risker som styrelsen beslutat att koncernen inte ska exponeras emot ska undvikas.

Risktolerans ska komma till uttryck i det enskilda affärsbeslutet, i bedömningen av den totala risken för respektive risktyp och i avvägningen mellan totalt risktagande och bedömt kapitalbehov. Varje affärsbeslut innebär som regel att exponeringen mot olika risktyper förändras. SBAB:s styrmodeller ska därför vara utformade så att de avspeglar risktolerans och varje affärsbeslut ska grundas på en sund avvägning mellan bedömd resultatpåverkan och förändring i riskexponering.

Med utgångspunkt från vald strategi, löpande intjäning och riskkapital fastställer moderbolagets styrelse den risk som SBAB är beredd att ta. Det ska i detta sammanhang stå klart hur olika risker uppkommer och storleken av varje enskild risk som andel av total risk.

SBAB:s risktolerans uttrycks på följande sätt:

- Avkastningen på eget kapital ska överstiga räntan för den femåriga statsobligationen plus fem procentenheter efter skatt, sett över en konjunkturcykel (ägarens avkastningskrav).
- Kapitaltäckningskvoten ska överstiga 1,25 (med hänsyn taget till övergångsregler).
- Primärkapitalrelationen ska minst uppgå till 7%.
- Kärnprimärkapitalrelationen ska överstiga 6%.

Figur 3. SBAB:s risktolerans för total riskexponering

- Det ekonomiska kapitalet ska inte överstiga 85% av kapitalbasen.
- Likviditetsreserven ska täcka minst 30 dagars MCO (Maximum Cumulative Outflow).
- Toleransnivå för den operativa risken ska uppgå till 7,5 mnkr.

Intjäningen ska i huvudsak vara baserad på kreditrisk och ränterisk.

För 2011 är samtliga mål uppfylla utom ägarens avkastningsmål. Genomsnittlig avkastning på eget kapital underskred målet med 0,9 procentenheter. Det ekonomiska kapitalet uppgick per den 31 december 2011 till 37% av kapitalbasen. Kapitaltäckningskvot, primärkapitalrelation och kärnprimärkapitalrelationen framgår av kapitel 4. Likviditetsreserven klarar flöden i 77 dagar och utfallet av operativa risker understiger toleransnivån med 3,6 mnkr.

För att följa upp utfallet av risk mot beslutad risktolerans rapporteras utfallet på ovanstående parametrar månadsvis till ledning och styrelse.

3.3 Riskorganisation

Styrelsen är ytterst ansvarig för hantering av risk och beslutar om riskstrategi och risktolerans samt riskpolicy och instruktioner för hantering och mätning av risk.

"Asset and Liability Committee" (ALCO) bereder ärenden avseende risk och kapitalplanering som behandlas i företagsledning eller styrelse. I ALCO föredras kvartalsvis riskrapporter samt redovisas halvårsvis stresstest av "downturn scenario" och normalt scenario med fördjupad konsekvensanalys. VD är ordföranden i ALCO. I övrigt ingår cheferna för respektive affärsområde samt Chief Financial Officer (CFO),

Chief Risk Officer (CRO), chefen för riskenheten och chefen för marknads- och likviditetsriskgruppen.

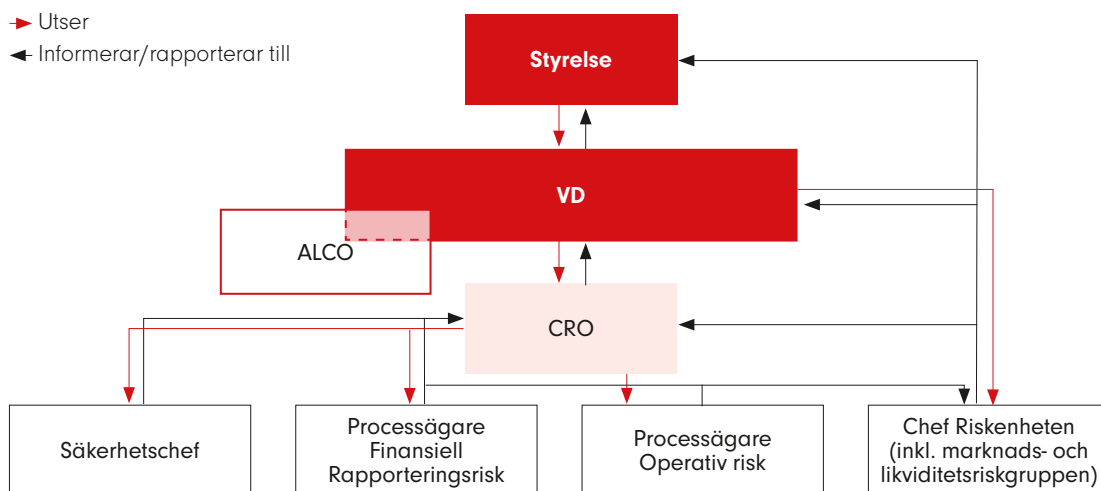
Chefen för riskenheten, som utses av VD och organisatoriskt är underställd CRO, har det övergripande ansvaret för att utveckla och säkerställa att SBAB:s strategier för risktagande utförs i enlighet med styrelsens avsikt och att policyer, instruktioner och processer stöder en relevant uppföljning. Riskenheten ansvarar för att analysera, bedöma och rapportera SBAB:s samlade risker till VD. Riskenheten är också ansvarig för utformning, implementering, tillförlitlighet och uppföljning av SBAB:s riskklassificeringssystem samt för modell för ekonomiskt kapital. De enskilda riskerna hanteras av respektive verksamhet.

Marknads- och likviditetsriskgruppen är en enhet inom riskenheten som ansvarar för identifiering, kvantifiering och analys av finansiella risker (marknadsrisk, finansieringsrisk, likviditetsrisk och motpartsrisk). Gruppen följer dagligen upp aktuella risknivåer och att limiter inom finansverksamheten inte överskrids.

För operativa risker och för risker för fel i den finansiella rapporteringen finns särskilt processägare utsedda som svarar för analysen av risk och rapporterar utfallet av analysen till VD via chefen för riskenheten. Säkerhetschefen har ansvar för risker avseende informationssäkerhet och rapporterar till VD och CRO.

Den samlade riskbilden, tillsammans med aktuell kapitaltäckningskvot, primärkapitalrelation och kärnprimärkapitalrelation samt en beskrivning från ekonomi- och finansavdelningen över utveckling av riskjusterad avkastning och beräknat internt kapitalbehov, rapporteras månadsvis till styrelse, VD och ledande befattningshavare i SBAB. Dessutom erhåller styrelse och VD kvartalsvis en fördjupad analys av risker.

Figur 4. Rapportering avseende risk

4. Kapitältäckning

I efterdyningarna av den senaste finanskrisen och den nu aktuella skuldkrisen tillsammans med oro för effekterna av nya kommande kriser ställs högre kapitalkrav och större krav på primärkapitaltillskott för kreditinstitut. Avsikten med de nya kraven är att förtroendet ska öka för att instituten ska klara av att hantera nya kriser. Instituterna måste visa ratinginstitut och de investerare som köper institutens värdepapper samt nya och befintliga kunder att instituten har en god kapitalsituation. Enligt Baselregelverket, utan hänsyn till övergångsregler, uppgick SBAB:s kapitalkvot till 2,99.

4.1 Kapitalbehov

Storleken på SBAB:s kapitalbehov är beroende av lagar och förordningar (Baselregelverkets pelare 1), bolagets interna bedömning utifrån beslutade strategier (Baselregelverkets pelare 2), investerares och ratinginstituts uppfattningar samt ägares och företagslednings bedömning.

Kapital enligt pelare 1 avser det minimikapital som bolaget ska ha enligt Lag (2006:1371) om kapitältäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitältäckning och stora

exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1). Till bestämmelserna finns övergångsregler som sannolikt gäller till och med 2015.

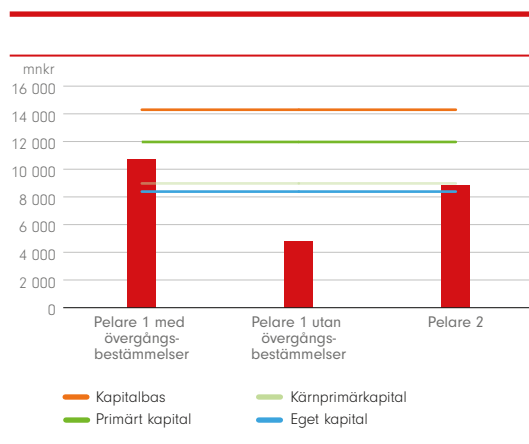
4.2 Kapitalbas

SBAB har en kapitalbas som består av eget kapital, primärkapitaltillskott och förlagslån. SBAB:s kapitalbas uppgick till 14 296 mnkr per den 31 december 2011.

Vid beräkning av primärt kapital kan efterställd skuld inräknas om vissa förutsättningar råder enligt FFFS 2007:1, 7 kap. 15 § och tillstånd givits av Finansinspektionen. SBAB har erhållit sådant tillstånd och klassat 2 994 mnkr som primärt kapital (förlagslån SEK 2, 3 och 5 i tabell 2) varav 994 mnkr har incitament till återlösen (step-up). Samtliga kapitaltillskott som ingår i det primära kapitalet är utgivna före den 31 december 2010 och omfattas av övergångsreglerna till FFFS 2007:1. Förlagslånen är efterställda moderbolagets övriga skulder och de förlagslån som ingår i det primära kapitalet är efterställda övriga förlagslån. Under året emitterades ett tidsbundet förlagslån om 1,0 mdkr. I samband därmed återbetalades ett tidsbundet förlagslån om 0,5 mdkr.

Enligt FFFS 2007:1, 7 kap 9 § andra stycket, ska orealiserade ackumulerade värdeförändringar på låne- och kundfordringar som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas exkluderas så att de inte påverkar kapitalbasens storlek. Justering har skett med 51 mnkr per den 31 december 2011. Avdrag från

Figur 5. Kapital och kapitalkrav enligt pelare 1 med och utan övergångsbestämmelser samt enligt pelare 2

Tabell 2. Förlagslån

(miljoner)			Utestående			Räntesats	Räntesats efter		Upptages till
Lånebeteckning	Valuta	Nominellt belopp	nominellt belopp	Första möjliga tid för inlösen		2011-12-31	första möjliga dag för inlösen	Förfallodag	i kapitalbas, mnkr
JPY 1	JPY	10 000	10 000	-		5,23%	5,23%	2015-11-16	456
Förlagslån SEK 2	SEK	700	700	2016-06-30		5,22%	3 m stibor+1,93%	Evigt	694
Förlagslån SEK 3	SEK	300	300	2016-06-30	3m stibor + 0,93%		3 m stibor+1,93%	Evigt	300
Förlagslån SEK 4	SEK	1 000	1 000	2013-04-25		7,32%	3 m stibor+4,10%	2018-04-25	1 000
Förlagslån SEK 5	SEK	2 000	2 000	2015-06-08		7,16%	3 m stibor+4,50%	Evigt	2 000
Förlagslån SEK 6	SEK	1 000	1 000	2016-04-20		6,123%	3 m stibor+2,4%	2021-04-21	1 000

det primära kapitalet görs för immateriella anläggningstillgångar enligt 3 kap 2 § Kapiteltäckningslagen. Från det primära kapitalet dras också hälften av mellanskillnaden mellan faktisk reservering och EL (expected loss) enligt 9 kap 11 § FFFS 2007:1. Restande belopp reducerar supplementärt kapital.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella hinder eller några rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen än som följer av villkoren för förlagslånen (se not 32 i SBAB:s årsredovisning 2011) eller vad som allmänt gäller enligt Aktiebolagslagen (2005:551).

Det startkapital som krävdes för moderbolaget enligt Lag om bank och finansieringsrörelse (2004:297) uppgick till 45,9 mnkr. Motsvarande kapitalkrav uppgick för FriSpar Bolån AB (nedan benämnt FriSpar) till 44,3 mnkr och för SCBC till 47,0 mnkr.

Tabell 3. Kapitalbas

SBAB Bank-koncernen

mnkr	2011	2010
Kärnprimärkapital		
Eget kapital	8 384	8 014
Orealiserade värdeförändringar på låne- och kundfordringar som tidigare har klassificerats som tillgångar som kan säljas	51	80
Värdeförändring som hänför sig till derivatinstrument som ingår i kassaflödessäkringar	-	1
Minoritetsintresse	706	565
Immateriella anläggningstillgångar	-38	-34
Hälften av skillnaden mellan reserveringar och förväntat förlustbelopp för exponeringar som redovisas enligt IRK	-128	-109
Kärnprimärkapital	8 975	8 517
Primärkapitaltillskott		
Primärkapitaltillskott utan incitament till återlösen*	2 000	2 000
Primärkapitaltillskott med incitament till återlösen*	994	994
Primärt kapital	11 969	11 511
Supplementärt kapital		
Eviga förlagslån	-	-
Tidsbundna förlagslån	2 456	2 108
Hälften av skillnaden mellan reserveringar och förväntat förlustbelopp för exponeringar som redovisas enligt IRK	-129	-109
Supplementärt kapital	2 327	1 999
Utvidgad del av kapitalbasen	-	-
Avdrag från hela kapitalbasen	-	-
Belopp för kapitalbas netto efter avdragsposter och gränsvärden	14 296	13 510

* omfattas av övergångsregler till FFFS 2007:1

4.3 Kapitalkrav

Vid beräkning av kapitalkrav fördelas varje exponering till en exponeringsklass, antingen under schablonmetoden eller under IRK-metoden. Av tabell 6 framgår de enskilda exponeringsbeloppen fördelade på exponeringsklasser. SBAB äger sedan tidigare värdepapperiserade tillgångar i likviditetsportföljen i form av RMBS (residential mortgage-backed securities). Dessa värdepapper med säkerhet i bostadslån, emitterades genom s.k. värdepapperisering som SBAB investerat i, har tidigare redovisats som företags-exponeringar enligt schablonmetoden, men redovisas nu under rubriken positioner i värdepapperiseringar enligt externratingmetoden i övrig verksamhet varvid den lägsta aktuella ratingen från Moody's eller Standard & Poor's har använts för att beräkna riskvikt. SBAB har inga egna lån som värdepapperiserats och har inte heller medverkat till något annat instituts värdepapperisering. SBAB har inga förfallna exponeringar avseende värdepapperiseringar, inga återvärdepapperiseringar och inte några värdepapperiserade rullande exponeringar. Avsikten är att behålla de befintliga exponeringarna till förfall varför inga försäljningar har skett under året. Syftet med de värdepapperiserade tillgångarna är att dessa ska utnyttjas som säkerheter hos Riksbanken för att säkra bankens likviditetsbehov (se vidare kapitel 9.3).

Kapiteltäckningskvoten utan hänsyn till övergångsregler uppgick per den 31 december 2011 till 2,99, kapiteltäckningsgraden till 23,9%, primärkapitalrelationen till 20,0% och kärnprimärkapitalrelationen till 15,0%. Periodens resultat ingår vid beräkning av kapitalbas och primärt kapital. Uppgifterna innefattar ingen utdelning till aktieägare, vilket är i linje med styrelsens förslag till vinstdisposition.

Tabell 4. Positioner i värdepapperiseringar fördelade på riskvikt

(mnkr)	RISKVIKT		Exponeringsbelopp
	7-10%	650%	
Traditionell värdepapperisering	8 940	309	9 249
Syntetisk värdepapperisering	-	-	-
Summa	8 940	309	9 249

Tabell 5. Positioner i värdepapperisering fördelade på land

Land (mnkr)	Exponering
Australien	577
Spanien	2 958
Storbritannien	3 832
Italien	32
Holland	1 850
Summa	9 249

Tabell 6. Kapitalkrav och riskvägda tillgångar

SBAB Bank-koncernen mnkr	2011		2010	
	Kapitalkrav	RWA	Kapitalkrav	RWA
Kreditrisk som redovisas enligt IRK-metoden				
Företagsexponeringar	2 491	31 143	2 317	28 962
Hushållsexponeringar	894	11 172	838	10 475
Positioner i värdepapperisering	229	2 860	-	-
Summa för exponeringar som redovisas enligt IRK-metoden	3 614	45 175	3 155	39 437
Kreditrisk som redovisas enligt schablonmetoden				
Exponeringar mot stater och centralbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	0	0	0	0
Institutsexponeringar	514	6 422	178	2 226
Företagsexponeringar	142	1 781	1 068	13 354
Hushållsexponeringar	48	602	17	212
Oreglerade poster	1	9	1	9
Övriga poster	8	102	6	77
Summa för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	713	8 916	1 270	15 878
Risker i handelslagret	239	2 981	214	2 673
Operativ risk	217	2 713	183	2 290
Valutarisk	-	-	-	-
Råvarurisk	-	-	-	-
Totalt minimikapitalkrav	4 783	59 785	4 822	60 278
Tillägg enligt övergångsregler	5 930	74 125	5 769	72 110
Totalt kapitalkrav och RWA enligt övergångsregler	10 713	133 910	10 591	132 388

Tabell 7. Kapitältäckning

mnkr	SBAB-KONCERNEN		MODERBOLAGET		FRISPAR		SCBC	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kärnprimärkapital	8 975	8 517	7 432	7 653	1 428	1 142	10 813	10 240
Primärt kapital	11 969	11 511	10 426	10 647	1 428	1 142	10 813	10 240
Totalt kapital	14 296	13 510	12 819	12 711	1 428	1 142	10 813	10 240
Utan övergångsregler								
Riskvägda tillgångar	59 786	60 279	25 159	26 891	910	843	34 654	33 425
Kärnprimärkapitalrelation	15,0%	14,1%	29,5%	28,5%	157,0%	135,6%	31,2%	30,6%
Primärkapitalrelation	20,0%	19,1%	41,4%	39,6%	157,0%	135,6%	31,2%	30,6%
Kapitältäckningsgrad	23,9%	22,4%	51,0%	47,3%	157,0%	135,6%	31,2%	30,6%
Kapitältäckningskvot	2,99	2,80	6,37	5,91	19,62	16,95	3,9	3,83
Med övergångsregler								
Riskvägda tillgångar	133 917	132 388	27 948	28 876	4 676	4 122	101 241	99 355
Kärnprimärkapitalrelation	6,7%	6,4%	26,6%	26,5%	30,5%	27,7%	10,7%	10,3%
Primärkapitalrelation	8,9%	8,7%	37,3%	36,9%	30,5%	27,7%	10,7%	10,3%
Kapitältäckningsgrad	10,7%	10,2%	45,9%	44,0%	30,5%	27,7%	10,7%	10,3%
Kapitältäckningskvot	1,33	1,28	5,73	5,50	3,82	3,46	1,34	1,29

4.4 Kapitalkrav enligt Basel III

Förändringarna som diskuteras i kapitältäckningsregelverken (Basel III) kommer att innebära krav på ökad kapitalbas och högre kapitalkrav jämfört med dagens regler. Under året har det föreslagna regelverket för Basel III förtydligats ytterligare och i november presenterade den svenska regeringen ett förslag till tillägg vid beräkning av kapitältäckningsrelationer för systemviktiga banker. Från 2013 ska till-

lägget uppgå till 3% och från 2015 till 5% enligt förslaget. Som systemviktiga banker i Sverige räknas de fyra största bankerna: Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank. Samtidigt föreslogs det att ökningen av kapitalkravet kan komma att omfatta fler banker. Det framfördes även att nuvarande nivåer på riskvikter för bostadslån kommer att ses över.

5. Intern modell för beräkning av kapitalbehov

Den interna kapitalutvärderingen under Baselregelverkets pelare 2 ska säkerställa att SBAB har tillräckligt med kapital i händelse av finansiella problem. Ansvaret för den interna kapitalutvärderingen ligger hos styrelse och företagsledning. Vid strategiska beslut, affärsplanering och förändringar i omvärlden föreligger en bedömning av hur kapitalkravet förändras utifrån risk. SBAB använder sig av en modell för ekonomiskt kapital som grund för bedömning av bolagets kapitalbehov inom ramen för den interna kapitalutvärderingsprocessen (IKU-processen).

5.1 Intern kapitalutvärdering enligt Baselregelverkets pelare 2

Den verksamhet SBAB bedriver påverkar omfattningen av den risk som bolaget tar, vilket i sin tur påverkar storleken av det kapital som krävs. Storleken på kapitalet påverkar i sin tur priset till kund i den enskilda affären. Ju bättre bolaget kan bedöma risken, desto bättre kan storleken av det kapitalbehov som tas i anspråk i den enskilda transaktionen bedömas. Genom att kapitalet i den enskilda affären kan bedömas kan också den riskjusterade avkastningen för affären beräknas.

SBAB:s bedömning av kapitalbehov enligt pelare 2 utgår från det ekonomiska kapitalet, där kapital för koncentrationsrisk inkluderas. Kompletterat med kapital baserat på stresstester och kapital för ytterligare risker utgör detta SBAB:s egen bedömning av lämplig storlek av riskkapitalet. Kapitalbehovet enligt pelare 2 får inte understiga kapitalmättet enligt pelare 1 per risktyp. Om detta är fallet justeras kapitalbehovet i pelare 2.

Vid beräkningen av ekonomiskt kapital används egna modeller där kvantifierbara risker summeras till en helhet. Det ekonomiska kapitalet är en viktig beståndsdel i prissättning och ekonomistyrning.

Vid bestämmande av storleken på riskkapitalet tas även hänsyn till investerarnas och ratinginstitutens uppfattningar om bolagets kapitalbehov jämfört med det kapital bolaget har. Ratinginstitutens uppfattningar avspeglas i SBAB:s rating som direkt påverkar bolagets upplåningskostnad.

Kvaliteten och utnyttjandet av informationen om risk är avgörande för SBAB:s långsiktiga konkurrensförmåga på marknaden. Den interna kapitalutvärderingsprocessen syftar till att säkerställa att SBAB identifierar, värderar, säkerställer och hanterar de risker SBAB är exponerat för och att SBAB har ett riskkapital som står i paritet med den valda risktoleransen. Processen revideras årligen i syfte att fånga upp de omvärldsförändringar som kontinuerligt påverkar bolagets utveckling.

5.2 Process för intern beräkning av kapitalbehov

SBAB:s process för fastställande av internt beräknat kapitalbehov beskrivs schematiskt i figur 6. Inledningsvis identifieras de risker som genereras i verksamheten. Riskenheten ansvarar för kvantifiering av samtliga risker. Beroende på vilken risk som ska mätas används olika modeller.

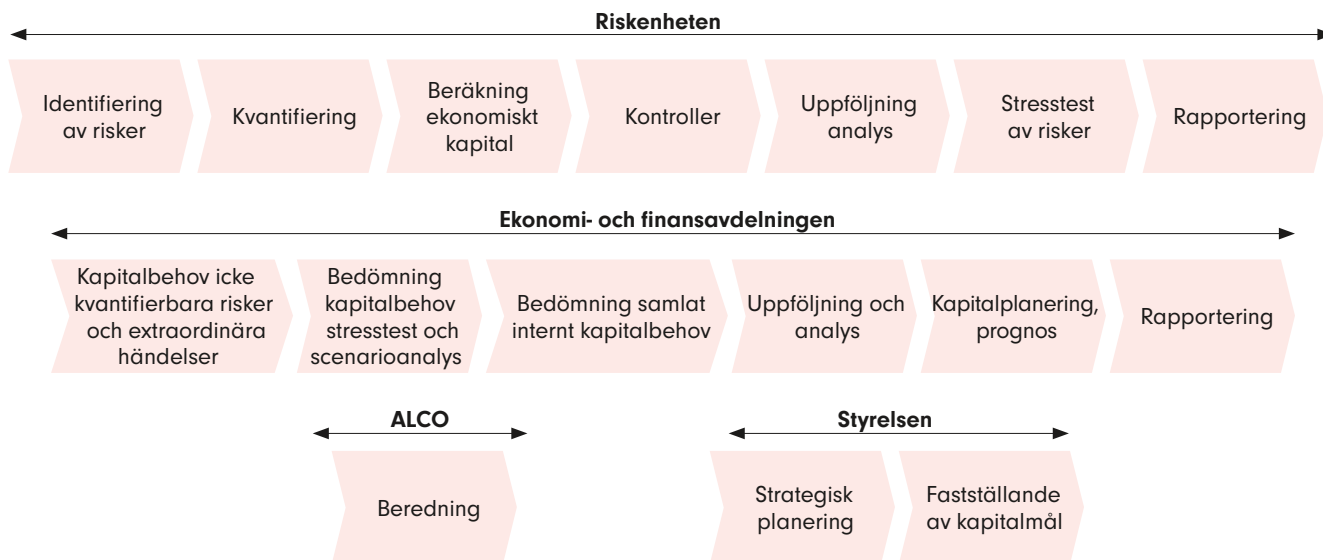
I modellen för ekonomiskt kapital beräknas kapitalbehovet för de kvantifierbara riskerna. Resultatet följs upp och analyseras. Stresstest av kapitalbehov för kvantifierbara risker genomförs i flera scenarier med varierande grad av stress. Resultat av kapitalbehov och stresstest rapporteras till ekonomi- och finansavdelningen.

Utöver ekonomiskt kapital avsätts en kapitalbuffert för icke-kvantifierbara risker och extraordinära händelser. Även resultat från stresstester och scenarioanalyser ger upphov till en kapitalbuffert. Det samlade internt beräknade kapitalbehovet beräknas av ekonomi- och finansavdelningen. Resultatet följs upp och analyseras, både på kort och lång sikt, mot kapitalplanering och prognos. Det sammantagna resultatet av den interna kapitalutvärderingen rapporteras till Asset and Liability Committee (ALCO) som bereder frågan inför behandling i styrelsen. Styrelsen fastställer slutligen processen och resultatet från bolagets interna kapitalutvärdering.

5.3 Ekonomiskt kapital

Kapitalbehov för kreditrisk (inklusive koncentrationsrisk), marknadsrisk, operativ risk och affärsrisk kvantifieras i SBAB:s modell för ekonomiskt kapital. Beräkningen av kapitalbehov för kreditrisk bygger i hög grad på resultatet från koncernens IRK-modeller. Ekonomiskt kapital definieras som den mängd kapital som behövs för att säkerställa solvensen över en ettårsperiod givet en bestämd konfidensgrad. Konfidensgraden väljs så att den avspeglar bolagets mål-rating. I SBAB:s fall är konfidensnivån 99,97% vilket motsvarar den långsiktiga målratingen AA (Standard & Poor's ratingskala). Vid beräkningen av ekonomiskt

Figur 6. Process för kapitalutvärdering

kapital tas också hänsyn till diversifieringseffekter, det vill säga att risken har reducerats genom att beakta sannolikheten i att flera risker realiseras samtidigt.

Kapitalkrav för operativ risk och affärsrisk beräknas utifrån schabloner baserade på rörelseintäkter respektive rörelsekostnader medan kapitalkrav för marknadsrisk beräknas med hjälp av Value at Risk-modeller (VaR-modeller). Utöver att utgöra en bedömning av det samlade kapitalbehovet för att möta riskerna i bolagets verksamhet, används det ekonomiska kapitalet även för styrning och uppföljning av lönsamheten i verksamheten samt för strategiska överväganden.

Det ekonomiska kapitalet utgör den största andelen av det kapital som SBAB bedömer krävs för att täcka oförväntade förluster under det kommande året. De förväntade förlusterna ska täckas av resultatet i den löpande verksamheten. Kreditrisken är den dominerande risken i SBAB:s verksamhet, vilket framgår av tabell 9.

Avseende koncentrationsrisk bedöms SBAB i första hand vara exponerad mot kreditriskrelaterad koncentrationsrisk inom utlånings- och finansverksamheten. Hela kapitalbehovet för koncentrationsrisk ingår i ekonomiskt kapital för kreditrisk.

SBAB:s beräkningar av kapitalbehov för kreditriskrelaterad koncentrationsrisk bygger på den metod som finns beskriven i Finansinspektionens PM Kreditrelaterade koncentrationsrisker (Metodbeskrivning IRK) från den 31 mars 2009 och Bedömning av kapitalbehov för koncentrationsrisker från den 1 oktober

2009. SBAB beräknar koncentrationsrisken uppdelat i namnkoncentration, branschkoncentration och sektor-koncentration (geografisk koncentration). Vid beräkningen per den 31 december 2011 uppgick det internt beräknade kapitalbehovet för kreditrelaterade koncentrationsrisker till 878 mnkr.

5.4 Stresstester

Kapitalplaneringen bygger på ett grundscenario som speglar den mest sannolika utvecklingen för verksamheten baserat på interna prognoser. Som ett komplement utförs även stresstester och scenarioanalyser som omfattar en period tre år framöver, där utvecklingen av kreditportföljen och kapitalbehovet utvärderas under dels konjunkturnedgång med inflation, dels under ett scenario som motsvaras av en finanskris. Stresstesterna utförs halvårsvis.

Det första stressade scenariot beskriver en konjunkturavmattning som brukar inträffa med 5–7 års mellanrum. Det antas dock att Riksbanken inte kan möta avmattningen med räntesänkningar vilket får implikationer för bostads- och fastighetsmarknaderna. I det andra scenariot drabbas den svenska ekonomin av flera stora störningar samtidigt. En kombination av externa och interna faktorer förvärrar situationen ytterligare och leder till recession, inflation och bankkris. Ett sådant scenario beräknas inträffa en gång under en period om 25–50 år. Scenarierna kan beskrivas på följande sätt.

Scenario 1

Den svenska återhämtningen bryts under 2011. Låg tillväxt i viktiga exportländer håller tillbaka exporten medan räntehöjningar (till följd av ökad inflation) dämpar den inhemska ekonomin. Inflationen stiger till följd av höga löneavtal, svagare krona och stigande råvarupriser, vilket tvingar Riksbanken att ta i ordentligt med styrräntan. Långräntorna stiger när inflationsförväntningarna driver uppåt. Räntepågången pressar huspriserna som faller med omkring 10 procent innan de stabiliseras. Bostadsrätts- och fastighetspriser faller också. Under 2014 släpper inflationstrycket, räntorna sjunker tillbaka och nedåttrycket på fastighetsmarknaden lättar.

Scenario 2

Skuldkrisen i EMU eskalerar, Grekland (och kanske fler länder) skriver av sina skulder, flera europeiska banker måste rekapitaliseras eller förstatligas och riskpremier stiger kraftigt. En kombination av vikande efterfrågan från omvärlden, försiktighetsbeteende från företagen och hög skuldsättning bland hushållen initierar ett fall i BNP som till sin storlek ligger i linje med nedgången under den senaste finanskrisen men som i längd mer liknar 90-talskrisen. BNP-fallet drar med sig sysselsättning och inkomster nedåt. Inflationen faller till nollstrecket och Riksbanken sänker styrräntan så långt ned det går. Priserna på bostads- och fastighetsmarknaderna faller trots räntesänkningarna. Sammantaget faller småhuspriserna med 25 procent innan de stabiliseras. Det svenska banksystemet smittas av situationen i omvärlden samtidigt som Sverige förlorar sin status som "säker hamn" när de offentliga finanserna försämrats och den parlamentariska situationen förhindrar ett effektivt beslutsfattande. 2014 börjar den mödosamma vägen tillbaka.

Tabell 8. Följande makroparametrar stressas under innevarande och kommande tre år

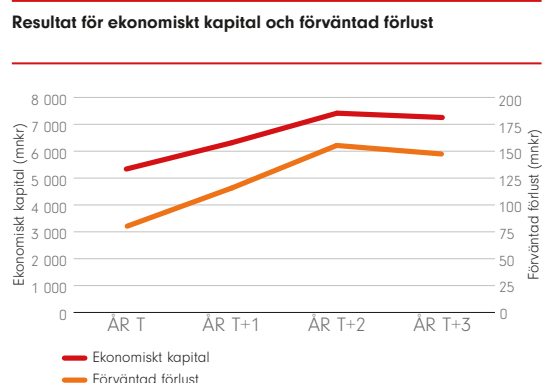
Efterfrågan	Priser	Räntor
BNP-tillväxt (real)	Konsumentpriser	STIBOR, 3 månader
Inkomst (real)	Småhuspriser	Statsobligationsränta, 10 år
Sysselsättning	Bostadsrättspriser	STIBOR-Statsskuldväxel
Arbetslöshet	Fastighetspriser (bostäder)	Bostadsobligationer-Statsobligationer, 5 år
		Statsobligationer, 10 år
		Sverige-Tyskland, 10 år

Stresstesterna utförs så att det makrosenario som ligger till grund för stressen översätts till de effekter det har på SBAB:s riskmodeller. En förändring i kreditvärdigheten för enskilda lån simuleras genom att förändra flertalet av parametrarna i SBAB:s IRK-modeller. En negativ stress av PD-variabler simulerar den försämrade betalningsförmågan hos kunderna till följd av bland annat ett högre ränteläge, medan sjunkande marknadsvärden för underliggande säkerheter ger ökat LGD.

SBAB:s LGD-modeller är uppbyggda kring belåningsgrad, varför kraftigt sjunkande marknadsvärdena i stressen ger en tydlig proportionell effekt på LGD. Några variabler i PD-modellerna påverkas direkt av makrovariablerna på motsvarande sätt, medan effekten av vissa variabler får härledas.

För att utvärdera effekten av stresstestet beräknas förändringen i SBAB:s ekonomiska kapital och förväntade förluster för kreditportföljen till följd av den förändrade sammansättningen och kreditkvaliteten. I den kraftiga konjunkturedgång stressscenariot utgör ökar både det ekonomiska kapitalet och de förväntade förlusterna markant, dock från mycket låga nivåer. Under det stressade scenariots första år ökar ekonomiskt kapital med drygt 978 mnkr och förväntad förlust med nära 36 mnkr, för att öka ytterligare under det andra året och återhämta sig något under det sista året. Ökningen i både ekonomiskt kapital och förväntad förlust beror till stor del på simuleringen av sjunkande marknadsvärden, då dessa får genomslag i både PD- och LGD-dimensionen.

Figur 7. Resultat för ekonomiskt kapital och förväntad förlust för scenario 2

Utifrån resultatet av stresstesterna har en buffert om 978 mnkr allokerats för att möta ökningen i ekonomiskt kapital under det första året i det stressade scenariot. Ökningen i ekonomiskt kapital under de resterande åren täcks väl upp av bolagets egna kapital och vinstmedel, som väsentligt överstiger den lägsta nivån motsvarande minimikapitalkravet enligt regelverket.

Beräkningarna av internt kapitalbehov för de olika risktyperna aggregeras och utgör grunden för det samlade internt beräknade kapitalbehovet, tillsammans med buffertar för stresstester och icke-kvantifierbara risker.

5.5 Extraordinära händelser

En bedömning görs även av kapitalbehov för icke kvantifierbara risker. Exempel på sådana risker är ryktesrisk, strategisk risk och politisk risk. SBAB har åsatt ett belopp motsvarande 10% av ekonomiskt kapital eller 534 mnkr för att möta dessa risker.

Olika instrument värderas i IFRS-regelverket enligt olika värderingsprinciper vilket påverkar rörelse-resultatet. Detta berör främst basisswappar och spreadar i likviditetsportföljen. För att beräkna kapitalkravet för detta används en förenklad VaR-modell. Per den 31 december 2011 uppgick beräknat kapitalkrav till 1 857 mnkr.

Tabell 9. Internt beräknat kapitalbehov och ekonomiskt kapital fördelat på risktyper

Risktyp mnkr	Ekonomiskt kapital	Justering för högre kapital- krav per risktyp i pelare 1	Kapitalkrav utifrån resultat av stresstest	Kapitalkrav för resultat- exponering av spreadrisk	Kapitalkrav för övriga risker	Internt beräknat kapitalbehov
Kreditrisk	4 858		978			5 836
<i>varav koncentrationsrisk</i>	878					878
Marknadsrisk	151	88				239
Affärsrisk	200					200
Operativ risk	134	83				217
Övriga risker				1 857	534	2 391
Totalt	5 343	171	978	1 857	534	8 883

6. Risk i ersättningssystem

För att stimulera medarbetare till ett arbete som innebär ett långsiktigt värdeskapande i SBAB och för att användas som styrmedel för viktiga företagsövergripande frågor har styrelsen beslutat att anställda utöver fast månadslön har möjlighet att erhålla en rörlig ersättning. Villkoren för den rörliga ersättningen beslutas av styrelsen för ett år i taget. Hur incitamentsprogrammet utformas varierar över tiden beroende på vilka prioriteringar som görs av ledning och styrelse men det är även beroende på olika omvärldsfaktorer såsom regelverk, riktlinjer och konkurrenssituation. Ytterligare information om SBAB:s ersättningssystem återfinns på sbab.se, inklusive riskanalys för SBAB:s ersättningssystem, ersättningspolicy och ersättningsinstruktion.

Ramarna för den rörliga ersättningen återfinns i ersättningspolicy och ersättningsinstruktion som beslutas av styrelsen för det kommande året.

Den rörliga ersättningen baseras på förutbestämda och mätbara kriterier som har sin grund i affärsplanen. Kriterierna beslutas av styrelsen för SBAB. Incitamentsprogrammet för år 2011 utgörs av maximalt en månadslön och omfattar alla anställda med viss anställningstid med undantag av VD och övriga medlemmar av företagsledningen. SBAB har med utgångspunkt i Finansinspektionens föreskrift FFFS 2011:1 identifierat personer som i tjänsten utövar eller kan påverka risknivån inom SBAB. Denna grupp omfattas av särskilda regler om uppskjutande av ersättning. Incitamentsprogrammet har inte stöd i något avtal mellan anställd och arbetsgivare utan är en ensidigt given förmån vilket innebär att bolaget inom fastställda ramar när som helst har rätt att förändra villkoren för utbetalning.

Den rörliga ersättningen baseras huvudsakligen på riskjusterad avkastning. Riskjusterad avkastning beräknas enligt fastställda metoder och modeller. För 2011 var målen för den rörliga ersättningen hänförliga till storleken av den riskjusterade avkastningen och

inlåningsvolym. Målen uppnåddes inte varför någon rörlig ersättning inte betalas ut för 2011.

Den totala rörliga ersättningen ska inte begränsa bolagets förmåga att upprätthålla en tillräcklig kapitalbas. Totalt maximalt utfall för den rörliga ersättningen för år 2011 hade, om den utfallit, uppgått till cirka 17,6 mnkr vilket innebär att nivån av ersättningen inte begränsar bolagets förmåga att upprätthålla en tillräcklig kapitalbas.

Under 2011 har SBAB betalat ut ersättning om 7,4 mnkr inom ramen för 2010 års incitamentsprogram. Tidigare uppskjuten incitamentsersättning för åren 2009 och 2010 för medarbetare som ansågs kunna påverka företagets risknivå uppgick till totalt 2,0 mnkr och utbetalas tidigast våren 2013 respektive 2014 efter uppräknings i förhållande till konsumentprisindex. Innan utbetalning sker görs en riskjustering genom att styrelsen, med underlag från ersättningskommittén, beslutar om hela eller delar av den uppskjutna ersättningen ska utbetalas, vilket styrelsen har rätt att fritt besluta om.

För 2012 har styrelsen beslutat att inte ha något incitamentsprogram.

6.1 Avtal om avgångsvederlag och pension

Beträffande pensionsvillkor, uppsägningstid och avgångsvederlag för ledande befattningshavare följer SBAB de principer som redovisas i regeringens riktlinjer för ledande befattningshavare (april 2009). För VD under 2011 (till 2011-12-20) och SBAB gällde en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Enligt avtalet gällde beträffande avgångsvederlag att om företaget säger upp avtalet och VD därigenom skiljs från sin tjänst ska bolaget, förutom lön under uppsägningstiden, utbetala ett avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner utan avräkning av ny lön. Bolaget betalar en premiebestämd pensionsförsäkring motsvarande 25% av VD:s pensionsgrundande lön dock längst till och med 62 års ålder. För chefen för affärsområde Företag, samt CFO, ekonomi- och finanschefen, har träffats avtal om avgiftsbestämd pensionspremie motsvarande 22 % av

pensionsgrundande lön. Några andra pensionsavtal, som avviker från generella regler i kollektivavtal på bankområdet finns inte. I de fall individuella avtal om avgångsvederlag föreligger följer dessa regeringens riktlinjer för statligt ägda bolag. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ersättning upp till max två år inklusive uppsägningstid. Vid ny anställning eller inkomst från annan verksamhet under tvåårsperioden avräknas ersättningen.

Akkumulerat totalbelopp samt kostnadsfört totalbelopp för avgångsvederlag och garanterade rörliga ersättningar som utfästs under året är 0,9 mnkr. Utbetalda avgångsvederlag under året uppgår till 3,1 mnkr. Dessa är hänförliga till en omorganisation med byte av verksamhetsort från Karlstad till Stockholm. För att inte offentliggöra enskilda personers ekonomiska förhållande anges här inte antal.

7. Kreditrisk i utlåningsverksamheten

SBAB bedriver en kundorienterad kreditverksamhet där ledord som affärsmässighet, enkelhet och kvalitet skapar förutsättningar för god lönsamhet och långvariga kundrelationer. Detta innebär att kreditverksamheten ska kännetecknas av en god kreditkvalitet, effektiva beslutsrutiner, respekt och förståelse för kundens situation, enkelhet i uppträdande, språk och rutiner, balanserat risktagande i portföljen och i varje enskild affär samt en riskbaserad prissättning.

7.1 Kreditrisk i utlåningsportföljen

Kreditrisken är den största enskilda risken i SBAB och står för 90% av riskvägda tillgångar enligt pelare 1. Kreditrisk definieras som risken för förlust på grund av att kunden eller motparten inte kan erlägga räntebetalningar och amorteringar eller i övrigt fullfölja låneavtalet. Kreditrisk förekommer, förutom vid lån och lånelöften, även vid värdeförändringar av ställda säkerheter, som innebär att dessa inte längre täcker concernens fordringar.

Kreditrisken i den enskilda transaktionen kontrolleras först av affärsområdet och därefter av kreditavdelningen. Kreditrisken kontrolleras sedan i portföljhanteringen av riskheten, som också ansvarar för analysen av kreditrisk. Den praktiska hanteringen av kreditrisk sker inom respektive affärsområde.

Kreditrisken i utlåningsverksamheten begränsas av beslutade limiter för kund eller kundgrupp. Kreditrisken hanteras även genom att potentiella låntagares förmåga att betala räntor och amorteringar analyseras i kreditbeviljningsprocessen. Nya lån till konsument beviljas till exempel endast låntagare som beräknas kunna erlägga räntor och amorteringar i ett ränteläge som med marginal överstiger dagens nivåer. Vidare används riskklassbedömningen, som baseras på intern riskklassificeringsmetod, vid analys av kreditrisk för nya och befintliga kunder i kreditportföljerna.

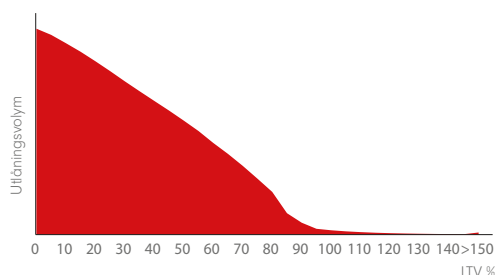
Stora exponeringar, det vill säga exponeringar som uppgår till mer än 10% av kapitalbasen, hanteras utifrån kreditinstruktion, finansinstruktion och externa regler. Samtliga exponeringar överstigande 2% av kapitalbasen identifieras och analyseras med syfte att bestämma om de faller inom ramen för stora exponeringar mot en grupp av kunder med inbördes anknytning.

För att lämna kredit krävs att betryggande säkerhet kan ställas i fast egendom eller andel i bostadsrättsförening. Med betryggande säkerhet avses i de flesta fall pantbrev i fastighet eller bostadsrätt inom högst 75%–85% av marknadsvärdet. 85% gäller under förutsättning av att säkerhet kan erhållas med bästa rätt och att kunden har riskklass R1–R4 för privatkund respektive C1–C4 för företagskund. I övriga fall gäller en belåningsgrad om 75%. SBAB lämnar även mindre krediter utan säkerhet till låntagare av bostadslån inom hushållssegmentet.

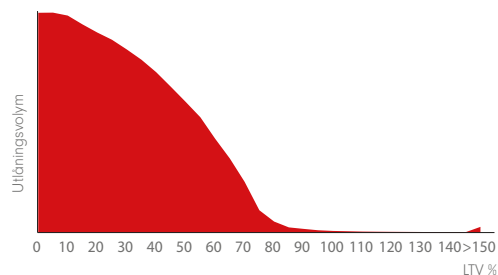
Förutom mot säkerhet i fast egendom eller andel i bostadsrättsförening finns möjlighet att lämna kredit mot bland annat säkerhet av statlig kreditgaranti, kommunal proprieborgen, värdepapper, bankgaranti och inlåningsmedel i svensk bank. I begränsad utsträckning kan aktier upp till 85% av marknadsvärdet i de underliggande fastigheterna godtas som säkerhet. SBAB innehar inga säkerheter som övertagits för skyddande av fordran.

Figur 8 och 9. Loan to value (LTV) för privatmarknad och företagsmarknad

Privatmarknad ¹⁾

Företagsmarknad ¹⁾

¹⁾ Med privatmarknad avses all utlåning till konsument som avser villa, fritidshus och bostadsrätt. Med företagsmarknad avses all annan utlåning till allmänheten. Detta innebär bland annat att en privatperson med lån till flerbostadshus betraktas som företagskund.

Utlåningen till allmänheten står för 73% av SBAB:s samlade tillgångar. I figurerna 8 och 9 beskrivs loan to value (LTV) för lån där säkerheten utgörs av pantbrev eller andel i bostadsrättsförening. I figur 8 visas privatmarknadsportföljen¹⁾ och i figur 9 visas företagsmarknadsportföljen. Figurerna omfattar 96% av total utlåning till allmänheten. Då 85% av utlåningen har säkerhet i pantbrev eller andel i bostadsrättsförening inom 60% LTV, 92% inom 70% LTV samt att 96% av låntagarna återfinns i riskklass 1–4 anses kreditkvaliteten som mycket god.

Den följande informationen i detta avsnitt härrör från den 31 december 2011, men skiljer sig på följande punkter från den i årsredovisningen 2011 redovisade informationen:

- Exponeringsbelopp inkluderande upplupen ränta redovisas i stället för kapitalfordran.
- FriSpars låneportfölj är inkluderad till 100%.

7.2 Riskklassificeringssystemet

För varje enskilt engagemang mot företag eller hushåll med pant i bostadsrätt eller fastighet, vilket omfattar 96% av SBAB:s totala utlåning till allmänheten, bedöms kreditrisken i koncernens kreditriskmodeller. För andra typer av engagemang används schablonmetoden vid kvantifiering av kreditrisk. För det fall extern rating använts har den lägsta ratingen från Moody's eller Standard & Poor's valts. I modeller för

kreditrisk bedöms sannolikheten för fallissemang¹⁾ och förlustandel samt den andel av lånelöfte som är utnyttjat vid ett eventuellt fallissemang. Utifrån dessa parametrar och engagemangets storlek rangordnas kunderna efter kreditrisk och förväntad respektive oförväntad förlust beräknas. Engagemangets hänförelse efter bedömning till en av åtta riskklasser för företags- respektive konsumentkrediter, där den åttonde klassen utgörs av kunder i fallissemang. Utvecklingen för kunder i sämre riskklasser följs extra noggrant och vid behov hanteras engagemang aktivt av kreditbevakare.

IRK-modellerna används i hela SBAB:s utlåningsverksamhet, bland annat vid kreditbeviljning, prissättning, portföljanslys och resultatuppföljning per affärsområde. Framtagna modeller valideras årsvis av riskheten och vid behov kalibreras modellerna. Alla avsteg från den kvantitativt beräknade riskklassen analyseras.

En systemmässig kvalitativ bedömning utifrån kreditregelverket, baserad på ett antal givna frågeställningar, kompletterar den kvantitativa bedömningsprocessen av kunds riskklass inom företagsmarknad för kundsegment där aktuella bokslut finns tillgängliga (se figur 10). För övriga kundsegment inom företagsmarknad fogar kreditanalytikerna sin bedömning av riskklass med tillhörande motivering till beslutsunderlaget för riskklassbedömning i beslutshanteringsystemet.

¹⁾ En exponering anses vara fallerad om fordran förfallit sedan mer än 60 dagar (för fordran överstigande ettusen kronor) eller om bedömning gjorts att kunden sannolikt inte kommer att betala avtalade räntor eller amorteringar.

Figur 10. Intern ratingprocess för företagskunder

7.3 Riskklassificeringsmetod

Vid kapitaltäckning och riskklassificering delas exponeringarna in i exponeringsklasser.

För företagsexponeringar med säkerhet i fast egendom tillämpas grundläggande IRK-metod och för hushållsexponeringar¹⁾ med säkerhet i bostadsfastighet eller andel i bostadsrättsförening tillämpas avancerad IRK-metod.

För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och övriga exponeringar där annan säkerhet än pantbrev eller andel i bostadsrättsförening erhållits tillämpas schablonmetoden. Den del av lån där kommun eller Statens Bostadskreditnämnd (BKN) ställt säkerhet hänförs till statsexponeringar. Av Tabell 6, Kapitalkrav och riskvägda tillgångar, framgår fördelningen av kapitalkrav per exponeringsklass och riskvägda tillgångar.

Avseende exponeringar som behandlas enligt IRK-metoden har SBAB valt att använda en scoringmetod för att riskklassa motparter i PD-dimensionen. Det dataunderlag som scoringmodellerna baseras på har erhållits från både interna och externa källor. Intern data omfattar bland annat kund- och låneinformation, fallissemangsutfall samt intern betalningshistorik. Data som inhämtas externt är exempelvis inkomstuppgifter, bokslut, extern betalningshistorik, fastighetsdata samt makrodata. PD-estimat för företagsexponeringar bygger på data sedan december 1996. PD-estimat för hushållsexponeringar bygger på data sedan september 2001. Den gränsdragning som har gjorts mellan hushållsexponering och företagsexponering visas i tabell 10.

Tabell 10. Låneportföljer och exponeringsklasser där IRK-metoden tillämpas

Portfölj	Fastighet	Exponeringsklass	PD-modell
Konsument	Villor och fritidshus Bostadsrätter	Hushållsexponeringar	Retail
Företag	Privata fastigheter Bostadsrättsfastigheter Kommersiella fastigheter	Företagsexponeringar	Corporate

För hushållsexponeringar inom linjen använder SBAB egna estimat av konverteringsfaktor (KF). Två olika scoringmodeller används för att skatta sannolikheten för att exponeringen ska hamna på SBAB:s balansräkning. Vilken modell som tillämpas beror på hur långt i

¹⁾ Med hushållsexponeringar avses lån till privatpersoner för finansiering av villa, fritidshus och bostadsrätt i den mån lånet inte avser uthytningsverksamhet. Med företagsexponeringar avses lån till juridiska personer och privatpersoner som avser flerbostadshus eller lån för uthyrning av bostäder.

SBAB:s kreditbeviljningsprocess som det aktuella låneärendet har kommit. Den estimerade sannolikheten används för att dela in varje exponering i åtta stycken KF-riskklasser. KF-estimatet inklusive säkerhetsmarginal beräknas som den 99-percentilen av de genomsnittliga utbetalningsfrekvenserna per månadsvis observationstidpunkt i de respektive KF-klasserna.

7.4 Finansinspektionen

Finansinspektionens beslut från mars 2007 ger SBAB tillstånd att använda intern riskklassificeringsmetod (IRK-metod) för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för kreditrisk. Samtidigt beviljades;

- SBAB rätt att beräkna exponeringsbelopp mot svenska staten, Riksbanken och svenska kommuner enligt schablonmetoden för kreditrisk,
- ett tidsbegränsat medgivande att tillämpa schablonmetoden för kreditrisk för portföljer av oväsentlig storlek och
- rätt att tillämpa schablonmetoden för samtliga institutsexponeringar

Under 2010 och 2011 har en översyn skett av samtliga PD-modeller och av KF-modell för hushållskrediter. Finansinspektionen har bedömt att förändringarna av PD-modeller för bostadsrättsföreningar, fastighetsbolag och av KF-modell för hushållskrediter var av sådan omfattning att nytt tillstånd erfordrades. Prövning av modellerna har skett under 2011 och tillstånd att använda modellerna erhöles i december 2011. Modellerna kommer att implementeras under 2012. I december erhöles även tillstånd att använda grundläggande internmetod för utlåning mot säkerhet av pantbrev i annan fastighet än bostadsfastighet och förlängt tillstånd att tillämpa schablonmetoden för kreditrisk för portföljer av oväsentlig storlek fram till och med den 31 december 2014.

7.5 Exponeringsbelopp fördelat på exponeringsklass

Totalt belopp för samtliga kreditriskexponeringar utan hänsyn till kreditriskskydd uppgick till 328 444 mnkr (se tabell 11). Företagsexponeringarna utgör endast 33% av totala exponeringar för vilka IRK-metoden används, men genom den högre genomsnittliga riskvikten utgör exponeringarna 69% av det totala kapitalkravet när IRK tillämpas.

Det genomsnittliga exponeringsbeloppet, beräknat utifrån exponeringsbeloppet i utlåningsportföljen vid utgången av varje månad det senaste året, uppgick till 265 578 mnkr, varav 58% utgör exponeringar

mot hushåll. Lånelöften och andra kreditrelaterade åtaganden uppgick till totalt 33 552 mnkr som efter att hänsyn tagits till konverteringsfaktor uppgick till 4 816 mnkr.

Riskvägda tillgångar för kreditriskexponeringar uppgick till 54 091 mnkr, varav 45 175 mnkr redovisas enligt IRK-metoden och 8 916 enligt schablonmetoden. Den genomsnittliga riskvikten för exponeringar, som redovisas enligt IRK-metoden, uppgick till 17,4% och för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden till 22,1%. Genomsnittligt PD per motpart för IRK-exponeringar uppgick till 0,97%

för företagsexponeringar och 0,69% för hushållsexponeringar. LGD anger hur stor förlusten blir i händelse av fallissemang. Exponeringsviktat LGD för företagsexponeringar uppgick till 31,4% och exponeringsviktat LGD för hushållsexponeringar uppgick till 10,0%. Det exponeringsviktade beloppet för LGD är styrt av begränsningsregeln som innebär en lägsta total nivå för LGD om 10% för exponeringar som omfattas av avancerad IRK-metod, där säkerheten utgörs av andel i bostadsrättsförening, panträtt i fastighet eller tomträtt till sådan fastighet.

Tabell 11. Exponeringsbelopp per exponeringsklass för kreditriskexponeringar

mnkr	Exponering	Varav inom linjen före konverteringsfaktor	Exponering efter konverteringsfaktor ¹⁾	Varav inom linjen efter konverteringsfaktor	Genomsnittligt exponeringsbelopp under perioden ²⁾	Riskvägda tillgångar	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt	Reservering	Förväntad förlust	Genomsnittligt PD per motpart	Exponeringsviktat LGD
Kreditrisk som redovisas enligt IRK-metoden												
Företagsexponeringar	96 088	609	90 900	609	89 735	31 144	2 491	34,3%	50	276	0,97%	31,4%
Hushållsexponeringar	188 236	32 943	159 127	4 207	152 872	11 172	894	7,0%	204	236	0,69%	10,0%
varav												
Villor och fritidshus	111 775	14 166	99 086	1 850	95 884	6 286	503	6,3%	95	131	0,64%	9,9%
Bostadsrätter	76 461	18 777	60 041	2 357	56 988	4 886	391	8,1%	109	105	0,77%	11,9%
Positioner i värdepapperisering	9 249	–	9 249	–	–	2 860	229	29,2%	–	–		
Summa kreditrisk enligt IRK-metoden	293 573	33 552	259 276	4 816	242 607	45 176	3 614	17,4%	254	512		
Kreditrisk som redovisas enligt schablonmetoden												
Exponeringar mot stater och centralbanker	83	–	83	–	–	0	0	0,0%				
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	424	–	5 985	18	8 311	0	0	0,0%				
Institutsexponeringar	30 906	–	30 906	487	5 957	6 422	514	20,8%				
Företagsexponeringar	1 956	–	1 956	370	8 331	1 781	142	91,0%				
Hushållsexponeringar	1 362	–	1 358	695	369	602	48	44,3%				
Oreglerade poster	0	–	7	–	3	9	1	142,8%				
Övriga poster	140	–	140	–	–	102	8	72,8%				
Summa kreditrisk enligt schablonmetoden	34 871	–	40 435	1 570	22 971	8 916	713	22,1%				
Totalt	328 444	33 552	299 711	6 386	265 578	54 092	4 327	18,0%				

¹⁾ I exponeringen efter ut- och inflöde har justering gjorts med belopp som ska redovisas och kapitaltäckas i annan exponeringsklass än den ursprungliga.

²⁾ Exponeringar inom linjen har exkluderats.

7.6 Exponeringsbelopp fördelat på geografiska regioner

Den största andelen av SBAB:s portfölj är säkerställd av bostäder i Stockholmsområdet (48%) respektive Öresundsregionen (24%). Endast 3% av underliggande säkerheter härrör från svaga regioner (se tabell 12).

Indelningen av riket omfattar:

- Storstockholm: Stockholms arbetsmarknadsregion enligt SCB (2004).
- Storgöteborg: Göteborgs arbetsmarknadsregion enligt SCB (2004).
- Öresundsregionen: Malmös och Helsingborgs arbetsmarknadsregioner enligt SCB (2004).
- Universitets- och tillväxtregioner: Kommuner med universitet samt kommuner med speciellt god tillväxt enligt analys gjord av SBAB ¹⁾.
- Svaga regioner: Kommuner med mycket svag eller negativ tillväxt enligt analys gjord av SBAB ²⁾.
- Övriga regioner: Kommuner som inte tillhör någon annan kategori.

¹⁾ Analysen baserar sig dels på statistik från SCB som till exempel befolkningstillväxt på kort och lång sikt, andel befolkning äldre än 64 år, medelinkomst och vakansgrad i allmännyttan, dels på SBAB:s analytikers lokalkännedom.

7.7 Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag ²⁾

En stor andel (55%) av portföljen har mindre än 1 år kvar till nästkommande villkorsändringsdag. Gruppen som har en återstående löptid om 1 till 5 år omfattar 43% av utestående lån (se tabell 13).

Tabell 13. Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag

mnkr	< 1 år	1–5 år	> 5 år	Summa
IRK-exponeringar				
Hushållsexponeringar	101 567	51 188	2 165	154 920
Företagsexponeringar	32 903	54 803	2 585	90 291
Schablonexponeringar				
Företagsexponeringar	2 960	3 685	68	6 713
Hushållsexponeringar	843	180	16	1 039
Kommunexponeringar	261	163	–	424
Oreglerade exponeringar	18	32	0	50
Totalt	138 552	110 051	4 834	253 437

²⁾ Med villkorsändringsdag avses dag för fastställande av de villkor som ska gälla för krediten under den kommande villkorsperioden. Villkoren ska ha stöd av bestämmelserna i det ursprungliga låneavtalet.

Tabell 12. Exponeringsbelopp fördelat på geografiska regioner

mnkr	Stor- stockholm	Stor- göteborg	Öresunds- regionen	Universitets- och tillväxt- regioner	Svaga regioner	Övriga regioner	Summa
IRK-exponeringar							
Hushållsexponeringar	77 995	11 163	45 077	7 219	3 674	9 792	154 920
Företagsexponeringar	40 817	10 579	15 285	10 594	2 616	10 400	90 291
Schablonexponeringar							
Företagsexponeringar	2 136	724	491	922	841	1 599	6 713
Hushållsexponeringar	487	81	95	68	174	134	1 039
Kommunexponeringar	181	–	–	–	84	159	424
Oreglerade exponeringar	4	0	32	12	1	1	50
Totalt	121 620	22 547	60 980	18 815	7 390	22 085	253 437

Tabell 14. Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp

mnkr	Villa och fritidshus	Bostads- rätter	Bostads- rätts- föreningar	Privata flerbostads- hus	Kommunala flerbostads- hus	Kommersiella fastigheter	Utan säkerhet	Summa
IRK-exponeringar								
Hushållsexponeringar	97 237	57 683	–	–	–	–	–	154 920
Företagsexponeringar	38	7	51 217	28 547	2 952	7 530	–	90 291
Schablonexponeringar								
Företagsexponeringar	0	–	2 259	640	2 759	1 055	–	6 713
Hushållsexponeringar	484	125	–	–	–	–	430	1 039
Kommunexponeringar	–	–	–	–	424	–	–	424
Oreglerade exponeringar	5	1	31	12	–	–	1	50
Totalt	97 764	57 816	53 507	29 199	6 135	8 585	431	253 437

7.8 Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp

De största exponeringsbeloppen härrör från utlåning till villor och fritidshus (39%), bostadsrätter (23%) och bostadsrättsföreningar (21%). Utlåning till kommunala och kommersiella fastigheter står för mindre delar (2% respektive 3%) av utlåningsportföljen (se tabell 14). Lån utan säkerhet står för mindre än 1% av totalt exponeringsbelopp.

7.9 Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov

Med förfallen exponering avses total fordran där någon del förfallit till betalning sedan mer än fem dagar. Att SBAB har valt denna metod beror på att resultatet av analysen inte ska störas av att betalning försenats på grund av att betalningsdagen inföll på en helgdag. Med exponering med nedskrivningsbehov avses exponering där individuell reservering har skett av engagemang som avser företagskredit eller konsumentkredit, det vill säga SBAB har bedömt att risk föreligger i framtida betalningar och att bedömt värde av säkerheten inte täcker fordringsbeloppet.

Urvalet för reserveringar är samtliga företagskunder där det finns objektiva belägg för en nedskrivning och de enskilda privatkunder där särskilda skäl för nedskrivning föreligger. Månatligen är alla engagemang i riskklass C8 föremål för genomgång och riskbedöms. Storleken på gjord individuell reservering har för företagskunder bedömts genom att avtalat betalningsflöde från kund jämförts med bedömd framtida betalningsförmåga i kombination med en värdering av underliggande säkerheter. Kunder i riskklass R8 tillförs den individuella reserven i särskilda fall efter individuell bedömning. Individuell reserv uppgick till 4,1% av exponeringsbelopp för förfallna exponeringar (se tabell 15).

7.10 Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov efter geografisk fördelning

Totalt uppgick individuella reserveringar till 0,02% av totalt exponeringsbelopp (se tabell 16). Störst andel individuella reserveringar i förhållande till totalt exponeringsbelopp står "Övriga regioner" för (0,11%).

Tabell 15. Exponeringar med förfallet belopp och med individuell reserv

mnkr	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen	Exponeringsbelopp för förfallna fordringar	Exponeringsbelopp för exponeringar med individuell reserv	Individuell reserv	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen efter individuell reserv
Villor och fritidshus	97 764	621	5	5	97 759
Bostadsrätter	57 816	294	17	13	57 803
Bostadsrättsföreningar	53 507	58	44	24	53 483
Privata flerbostadshus	29 199	299	17	10	29 189
Kommunala flerbostadshus	6 135	-	-	-	6 135
Kommersiella fastigheter	8 585	1	-	-	8 585
Utan säkerhet	431	2	-	-	431
Totalt	253 437	1 275	83	52	253 385

Tabell 16. Exponeringar med förfallet belopp och med individuell reserv efter geografisk fördelning

mnkr	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen	Exponeringsbelopp för förfallna fordringar	Exponeringsbelopp för exponeringar med individuell reserv	Individuell reserv	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen efter individuell reserv
Storstockholm	121 620	686	29	16	121 604
Storgöteborg	22 547	63	5	5	22 542
Öresundsregionen	60 980	302	3	2	60 978
Universitets- och tillväxtregioner	18 815	57	5	3	18 812
Svaga regioner	7 390	39	1	1	7 389
Övriga regioner	22 085	128	40	25	22 060
Totalt	253 437	1 275	83	52	253 385

7.11 Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen

Kvaliteten på portföljen är god. 97% av företagsexponeringarna och 90% av hushållsexponeringarna i balansräkningen härrör från de fyra bästa riskklasserna (C1–C4, Corporate (företagsexponeringar) respektive R1–R4, Retail (hushållsexponeringar)), se figurerna 11–14).

7.12 Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen

Tabell 17 visar PD- och LGD-estimaten per den 31 december 2010 och utfallen under år 2011. Beräknat utfall för företagsmodellen är väsentligt högre än verkligt utfall, vilket tyder på att PD-modellerna i dagens konjunkturläge överskattar risken för fallissemang. För hushållsexponeringar ligger modellens beräknade fallissemang utfall mycket närmare verkligt utfall än för företagsexponeringar.

Det exponeringsviktade beloppet för LGD är styrt av ovan nämnd begränsningsregel som innebär en lägsta total nivå för LGD om 10% för exponeringar som omfattas av avancerad IRK-metod, där säkerheten utgörs av andel i bostadsrättsförening, panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet.

Tabell 17. Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen

Exponeringsklass	PD-estimat	Realiserat utfall ¹⁾	LGD-estimat	Realiserat utfall ²⁾
Företagsexponeringar	1,3%	0,2%		
Hushållsexponeringar	0,7%	0,6%	10,7% ³⁾	1,4% ³⁾

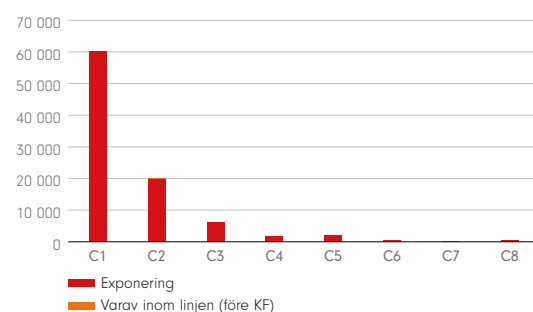
¹⁾ En exponering anses vara fallerad om fordran förfallit sedan mer än 60 dagar eller om bedömning gjorts att kunden inte kommer att betala avtalade räntor eller amorteringar.

²⁾ Realiserat utfall har beräknats på fallerade krediter där fallissemang har avslutats under året.

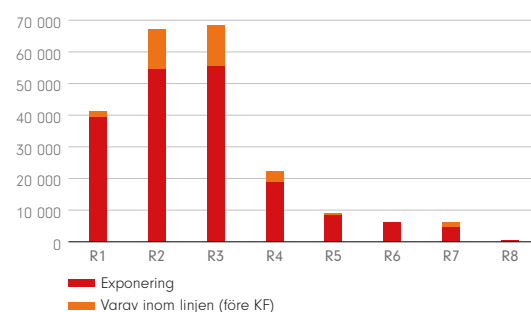
³⁾ Resultaten är exponeringsviktade.

Figurer 11–14. Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen

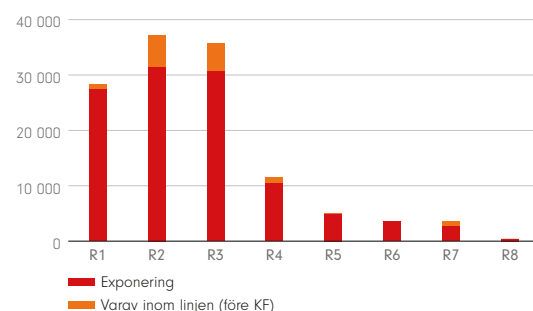
Figur 11. Företagsexponeringar enligt IRK per PD-riskklass

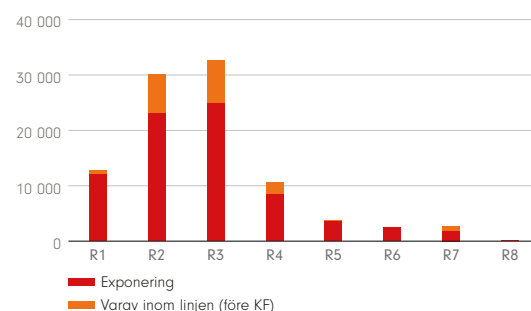
Figur 12. Hushållsexponeringar enligt IRK per PD-riskklass

Figur 13. Hushållsexponeringar enligt IRK mot säkerhet av villor och fritidshus per PD-riskklass

Figur 14. Hushållsexponeringar mot säkerhet av bostadsrätter per PD-riskklass

7.13 Jämförelse mellan förväntad förlust och utfall

Vid jämförelse mellan förväntad förlust (EL) enligt intern riskklassning under jämförelseperioden (se tabell 18) kan iakttas att för företagskrediter har förväntad förlust ökat medan för hushållsexponeringar har förväntad förlust minskat för båda undergrupperna. För företagskrediter beror ökningen i förväntad förlust huvudsakligen på en större kreditportfölj. För hushållsexponeringar beror minskningen av att risken minskat mer än kreditportföljen ökat.

Realiserat utfall understiger väsentligt beräknat utfall av modeller vilket tyder på att modellerna över-skattar storleken av förväntad förlust i dagens konjunkturläge. De relativt små konstaterade förlusterna som uppkommit under året beror dels på att låntagaren inte förmått betala sina räntor och amorteringar, dels på grund av att marknadsvärdet för ställd säkerhet underskridit värdet av SBAB:s fordran.

7.14 Kreditriskskydd

Garanti från BKN utnyttjas för att minska kapitalkravet. Fordran om 415 mnkr som omfattas av kreditförsäkring från BKN viktas med 0% vid beräkning av kapitaltäckningskvot. Cirka 5,6 mdkr av exponeringar är gentemot svensk kommun eller har säkerställts av kommunal borgen. Denna utlåning viktas vid beräkning av kapitaltäckningskvot till 0%. SBAB har också erhållit kreditförlustgarantier om 205 mnkr från samarbetspartners, men dessa utnyttjas inte vid beräkning av kapitaltäckningskvot.

Därutöver har moderbolaget och SCBC tillsammans tecknat en kreditförsäkring hos Genworth Financial Mortgage Insurance Limited (Genworth) som inte heller utnyttjas vid beräkning av kapitaltäckningskvot. Kreditförsäkringen omfattar den del av lånebeloppet som överstiger 85% av värdet av ställd säkerhet. Försäkrat lånebelopp uppgick till 635 mnkr. Försäkringsavtalet har sagts upp per den 1 januari 2009 och kan inte utnyttjas för nya lån. För befintliga lån gäller dock försäkringen som tidigare. Genworth har rating BBB (Standard & Poor's) respektive Baa3 (Moody's).

Tabell 18. Jämförelse av förväntad förlust mellan utfall och modell samt reservering¹⁾

Exponeringsklass	EL grund-läggande IRK 2010-12-31	EL grund-läggande IRK 2009-12-31	EL avancerad IRK 2010-12-31	EL avancerad IRK 2009-12-31	Realiserat utfall 2011	Realiserat utfall 2010	Individuell reserv 2011-12-31	Individuell reserv 2010-12-31
Företagsexponeringar	328	290			17	1	3	59
Hushållsexponeringar			189	203	14	24	49	15
varav villor och fritidshus			105	108	6	13	49	3
varav bostadsrätter			84	95	8	11	-	12
Summa	328	290	189	203	31	25	52	74

¹⁾ Förväntad förlust (EL) har beräknats för de lånefordringar som fanns vid utgången av 2009 respektive 2010.

Den förväntade förlusten jämförs i tabell 18 med verkligt utfall av konstaterade förluster under utfallsåren 2010 respektive 2011.

8. Finansiering

SBAB:s verksamhet finansieras främst genom upplåning på kapital- och penningmarknaden. Upplåningen äger dels rum i moderbolaget, SBAB Bank AB (publ), dels i SCBC där upplåningen sker genom utgivning av säkerställda obligationer. I upplåningen används svenska och internationella upplåningsprogram. Upplåningen sker på publika marknader och kompletteras av private placements. Upplåningen riktas främst till större institutionella investerare. Den internationella upplåningen riktas främst mot europeiska investerare, men SBAB når även investerare i USA, Australien samt i Japan och övriga Asien.

8.1 Medel- och långfristig upplåning

Icke säkerställd upplåning

SBAB har ett program för medel- och långfristig upplåning, Euro Medium Term Note Programme (EMTN-program), som används både för svensk och internationell upplåning. EMTN-programmet har ett rambelopp om 13 miljarder euro. Programmet innehåller en rätt för en investerare att kräva förtida återbetalning av en obligation om svenska staten upphör att ha rätt att utöva minst 51% av rösträtten för aktierna i bolaget. Detta gäller under förutsättning att svenska staten inte dessförinnan har garanterat SBAB:s skyldigheter under obligationerna då rätten till förtida återbetalning upphör. I övrigt är villkoren i EMTN-programmet i linje med marknadspraxis för liknande program och ger bland annat en investerare rätt till förtida återbetalning av obligationerna om till exempel SBAB inte betalar ränta eller kapitalbelopp i rätt tid eller om SBAB bryter mot andra villkor under programmet (med hänsyn tagen till vissa läkningsperioder) eller om SBAB går i konkurs eller likvidation. Under EMTN-programmet kan SBAB välja mellan olika typer av räntekonstruktioner, bland annat rörlig och fast ränta, och ge ut obligationer i ett flertal olika valutor och valörer. SBAB kan under EMTN-programmet ge ut såväl icke efterställd skuld som daterad eller evig efterställd skuld, vilken efter Finansinspektionens tillstånd kan kvalificera som primärt eller supplementärt kapital. SBAB har också en japansk "Shelf Registration" på

plats, vilket ger SBAB möjligheter att ge ut obligationer på den japanska marknaden. I likhet med EMTN-programmet har obligationsinnehavarna rätt att kräva förtida återbetalning av en obligation om svenska staten upphör att ha rätt att utöva minst 51% av rösträtten för aktierna i bolaget. Detta gäller under förutsättning att svenska staten inte dessförinnan har garanterat SBAB:s skyldigheter under obligationerna då rätten till förtida återbetalning upphör.

Säkerställd upplåning

Dotterbolaget SCBC har tre upplåningsprogram för utgivning av säkerställda obligationer: ett svenskt säkerställt bostadsobligationsprogram som inte har något fast rambelopp, ett internationellt Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN-program) med ett rambelopp om 10 miljarder euro och ett Australian Covered Bond Issuance Programme med ett rambelopp om 4 miljarder AU dollar. Villkoren i dessa program för utgivning av säkerställda obligationer är i linje med marknadspraxis för liknande program och innebär bland annat att en investerare inte har rätt till förtida återbetalning av obligationerna. Villkoren innebär även att SCBC kan välja mellan olika typer av räntekonstruktioner, bland annat rörlig och fast ränta, samt genom dessa två program ge ut obligationer i ett flertal olika valutor och valörer.

8.2 Kortfristig upplåning

SBAB hanterar sin kortfristiga upplåning huvudsakligen via tre certifikatprogram:

- Ett svenskt certifikatprogram med ett rambelopp om 25 mdkr.
- Ett europeiskt certifikatprogram med ett rambelopp om 3 miljarder euro.
- Ett amerikanskt certifikatprogram med ett rambelopp om 4 miljarder US dollar.

Villkoren i dessa certifikatprogram är i linje med marknadspraxis för liknande program och innehåller bland annat begränsade möjligheter för en investerare att kräva förtida återbetalning. Emissioner görs genom emissionsinstitut och genom de tre programmen kan SBAB göra emissioner av certifikat i ett flertal valutor och valörer på både den svenska och den internationella marknaden. Certifikaten är främst så kallade diskonteringspapper, det vill säga att de har varken rörlig eller fast kupong utan ges ut med ett belopp som understiger det nominella och vid förfall återbetalas nominellt belopp.

8.3 Upplåningsstrategi

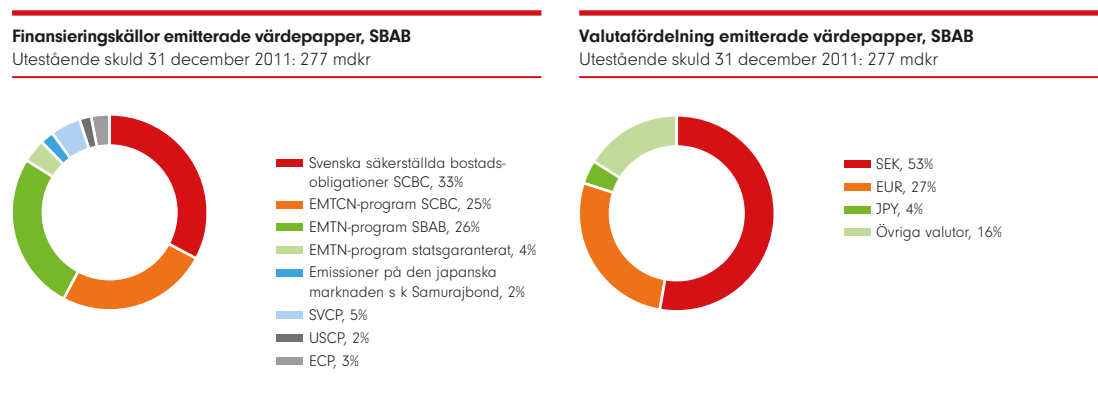
Upplåningsportföljens storlek anpassas dels efter volymen på utestående krediter och dels efter tillgångarnas sammansättning med beaktande av bland annat likviditetsrisk. Upplåningen anpassas även löpande till de nya likviditetsriskregler som ingår i Basel III.

Upplåningen ska vara väl diversifierad. SBAB har som långsiktigt mål att cirka hälften av upplåningen ska vara värdepapper emitterade i Sverige och resten värdepapper emitterade utanför Sverige. Portföljen ska ha en effektiv fördelning mellan säkerställd och icke säkerställd upplåning med utjämnade förfall, det vill säga avsaknad av tidsperioder med stora koncentrationer av skuldförfall. Portföljen ska även bestå av upplåning i ett flertal valutor med en diversifierad investerarbas. Upplåningen ska ske via flera ledarbanker samt genom såväl publika som private placements. För att hantera ränterisk och valutarisk i upplåningen används derivat, främst ränte- och valutaswappar.

Kortfristig upplåning under SBAB:s certifikatprogram ska anpassas efter marknadsförhållandena, men alltid utgöra en begränsad del av portföljen. SBAB:s tillgångar ska användas effektivt genom säkerställd finansiering. Säkerställd upplåning utnyttjas främst för längre löptider. Finansieringsmixen mellan SCBC och moderbolaget ska vara väl avvägd med hänsyn tagen till rating och total upplåningskostnad på lång sikt.

Både moderbolaget och SCBC ska ha aktiv marknadsnärvaro med goda och frekventa relationer till investerare inom respektive investerarsegment.

Figur 15. Finansieringskällor och valutfördelning för emitterade värdepapper

9. Kreditrisk i finansverksamheten

Inom finansverksamheten uppstår kreditrisk dels i form av motpartsrisk för de derivatkontrakt som SBAB ingår för att hantera finansiella risker och dels i form av placeringsrisk till följd av investeringar i likviditetsportföljen och placering av överskottslikviditet.

I enlighet med den av styrelsen fastställda finansinstruktionen fastställs kreditrisklimiten av SBAB:s finansutskott för samtliga motparter i finansverksamheten (det vill säga kredittagare och finansiella motparter) med undantag av svenska staten och bolag ingående i SBAB-koncernen, mot vilka ingen begränsning av exponeringen görs. Beräkningen av exponeringsbeloppet för motpartsrisken görs enligt marknadsvärderingsmetoden och följer standarder satta i bankens avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt.

Kreditrisklimiten kan fastställas för en tidsperiod om längst ett år innan ny prövning ska ske. Beslut om kreditrisklimit som fattats av finansutskottet ska redovisas till moderbolagets styrelse vid nästkommande styrelsemöte.

Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar begränsar enhandsengagemang till maximalt 25% av kapitalbasen. Enskilda limiten för placerings- och motpartsriskexponering (exklusive penningmarknadslimiten) får som huvudregel maximalt uppgå till 15% av kapitalbasen. Undantaget från dessa regler är vissa nordiska motparter för vilka den maximala limiten kan uppgå till motsvarande 20% av kapitalbasen. Enskilda motparters aktuella rating utfärdad av Moody's eller Standard & Poor's utgör ytterligare en begränsning i fastställande av enskilda kreditrisklimiten. Ju högre ratingklass motparten har desto större exponering kan tillåtas i förhållande till SBAB:s kapitalbas.

9.1 Motpartsrisk

Motpartsrisk är risken att SBAB:s finansiella motparter inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och utgörs framför allt av exponeringar mot ledande banker. Exponeringen är till övervägande del säkrad genom säkerhetsavtal, där motparten ställer säkerheter i syfte att reducera exponeringen.

För att begränsa den potentiella motpartsrisken i derivattransaktioner med icke standardiserade derivatinstrument, vilka inte clearas av clearingorganisationer som är godkända av Finansinspektionen (enligt FFFS 2007:1), ska ett ramavtal ha ingåtts med motparten. Detta ISDA Master-avtal eller annat liknande avtal har i förekommande fall kompletterats med tillhörande säkerhetsavtal, så kallat Credit

Support Annex (CSA). För de motparter som SCBC ingår derivatavtal med ska det alltid finnas ett CSA. ISDA Master-avtalet innebär bland annat att man reglerar nettning i händelse av exempelvis konkurs. Ett CSA innebär att parterna i förväg kommit överens om att överföra tillgångar om exponeringen överstiger ett visst tröskelbelopp. Tröskelbeloppet och det lägsta belopp som ska överföras till eller från motparten kan variera beroende på parternas rating. Av tabellerna 19 och 20 framgår hur enskilda derivattransaktioners marknadsvärde fördelar sig på olika löptidssegment respektive rating.

För att begränsa motpartsrisken i repotransaktioner används internationella standardavtal för repor, så kallade GMRA-avtal (Global Master Repurchase Agreement). Avtalen reglerar bland annat överföringen av säkerheter till eller från motparten.

Avstämning av motpartsrisk sker dagligen eller veckovis mot varje derivatmotpart där säkerhetsavtal finns, och säkerheter flyttas för att jämna ut exponeringen. I samtliga förekommande fall är de ställda och mottagna säkerheterna i form av kontanter med ägarriktig övergång, vilket innebär att den part som tar emot säkerheterna har rätt att använda dem i sin verksamhet.

För merparten av de säkerhetsavtal som moderbolaget och SCBC ingått regleras tröskelbelopp och lägsta överföringsbelopp av parternas rating; ju sämre rating en part har, desto lägre blir dessa belopp. En försämring av SBAB:s kreditbetyg med tre steg skulle per 31 december 2011 medföra att extra säkerheter till ett värde av 27,6 mkr behöver ställas ut.

9.2 Penningmarknadsplaceringar

SBAB har separata limiten som endast avser penningmarknadsplaceringar, det vill säga placeringar som sträcker sig maximalt en vecka framåt i tiden. Enskilda penningmarknadslimiten får maximalt uppgå till det belopp som utfaller högst av 500 mnkr eller 5,75% av kapitalbasen.

9.3 Likviditetsportföljen

SBAB:s likviditetsportfölj består huvudsakligen av likvida räntebärande värdepapper med hög rating och

har till syfte att minska koncernens likviditetsrisk. Värdepappersinnehaven limiteras per tillgångsklass och land och ska ha högsta rating vid förvärv. Dessutom ingår värdepappersinnehaven som en integrerad del i det totala kreditriskutnyttjandet för respektive emitent/motpart. Innehav i säkerställda obligationer har i detta sammanhang en vikt på 10%.

Innehavet i portföljen är långsiktigt och uppgick per 31 december 2011 till 48,9 mdkr med en snittlöptid om 3,0 år. Per samma tidpunkt innehade 91% av portföljens värde ratingen Aaa från Moody's, alternativt AAA från Standard & Poor's. De olika tillgångsslagen i portföljen är:

- Värdepapper emitterade av eller garanterade av stater.
- Värdepapper emitterade av mellanstatliga organisationer (Supranationals & Sovereign Agencies, SSA).
- Värdepapper emitterade av icke-statliga offentliga enheter (public sector entities, PSE).
- Europeiska säkerställda obligationer (covered bonds).
- Europeiska och australiensiska "residential mortgage-backed securities" (RMBS).

Innehaven i likviditetsportföljen är antingen klassificerade som "Värdepapper värderade till verkligt värde via resultaträkningen" eller som "Lånefordringar och kundfordringar".

Värdepapper värderade till verkligt värde via resultaträkningen:

- Värdepapper emitterade av stater 5,9 mdkr.
- Värdepapper garanterade av stater 2,6 mdkr.
- Värdepapper emitterade av mellanstatliga organisationer, 0,6 mdkr.
- Värdepapper emitterade av icke-statliga offentliga enheter, 2,4 mdkr.
- Europeiska säkerställda obligationer 27,7 mdkr.

Tabell 19. Derivatinstrument

mnkr	Summa nominellt belopp	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
<1 år Ränterelaterade	100 244	624	-685
>1 år Ränterelaterade	325 286	8 215	-6 377
<1 år Valutarelaterade	58 574	4 254	-2 618
>1 år Valutarelaterade	112 553	4 332	-4 328
Summa	596 656	17 424	-14 009

Tabell 20. Derivatinstrument fördelat på rating

mnkr	Netto marknadsvärde	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
AA -	1 135	5 430	-4 295
A +	1 126	2 522	-1 396
A	1 154	9 472	-8 318
Summa	3 416	17 424	-14 009
Säkerheter			3 241
Nettningsvinster			12 918

Lånefordringar och kundfordringar:

- Residential mortgage-backed securities 9,7 mdkr.

Lånefordringar och kundfordringar redovisas till sitt upplupna anskaffningsvärde. Kreditriskbedömningen sker med utgångspunkt i bedömt framtida kassaflöde och säkerhetens marknadsvärde. Samtliga exponeringar i RMBS-portföljen är sedan tidigare rangordnade efter belåningsgrad, LTV (loan to value) och ålder (tidpunkt för originering) i tre riskklasser. Två modeller används för beräkning av kreditrisk i RMBS-portföljen. Den första baserar sig på bland annat efterliggarstatistik och kreditsupport per transaktion. I denna modell har samtliga transaktioner i RMBS-portföljen analyserats. Den andra modellen baseras på information såsom faktiskt och förväntat kassaflöde, underliggande låntagarstatistik och makrovariabler. Denna modell har använts på ett fåtal noggrant utvalda transaktioner med bedömd förhöjd risk. Modellen bedömer storleksordningen av ett eventuellt underskott i varje enskild transaktion och om detta underskott kommer att drabba innehavaren av AAA-trancher i form av kommande förluster eller om eventuellt underskott kommer att täckas av efterställda värdepapper och reservfond. Sammantaget visar modellerna att det inte föreligger något behov av reservering i portföljen.

Tabell 21. Nettokreditexponering för derivatinstrument

mnkr	
Det verkliga positiva bruttovärdet av kontrakt	17 424
- Nettningsvinster	12 874
= aktuell kvittad kreditexponering	4 550
- Säkerheter som innehas	4 468
= nettokreditexponeringen för derivat.	82

10. Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att ogynnsamma marknadsrörelser kan påverka resultatet negativt. SBAB ska präglas av ett lågt risktagande och SBAB:s styrelse beslutar ytterst om metoder för riskmätning samt limiter. Marknadsrisken följs upp på koncernnivå och riskenheten följer genom daglig rapportering upp aktuella risknivåer och att limiter efterlevs.

Ränterisk uppkommer främst då räntestrukturen mellan upp- och utlåning (Asset and Liability Management Risk – ALM-risk) inte är matchad fullt ut. Med valutarisk avses risken för att förändringar i den svenska kronans kurs mot andra valutor leder till försämrad lönsamhet. Basisrisk är en benämning på den risk som uppkommer då upplåning i utländsk valuta swappas på en avvikande löptid i förhållande till löptiden på den underliggande utlåningen.

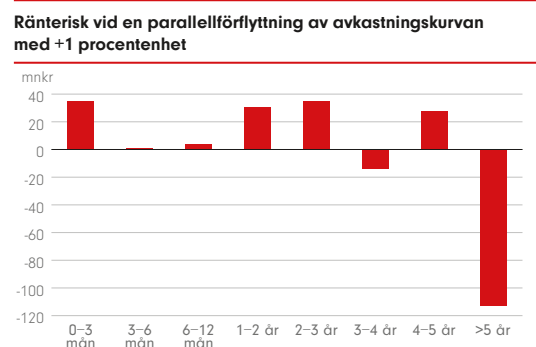
10.1 Ränterisk

Huvudprincipen för SBAB:s ALM-hantering är att genom direkt upplåning och användandet av derivat begränsa ränterisken och genom aktiv hantering inom de av styrelserna givna limiterna skapa ett positivt förädlingsvärde.

Ränterisken kvantifieras dels genom parallellförskjutning av avkastningskurvan, dels genom en modell som simulerar ett stort antal icke-parallella förskjutningar av avkastningskurvan, så kallad kurvrisik, och dels genom Value at Risk (VaR). Vid beräkningen beaktas samtliga kontrakterade transaktionsflöden i utlåning, skuldbok samt derivat. Parallellförskjutningsmålet och kurvrisiken används vid limitsättning och limituppföljning medan VaR ingår i modellen för ekonomiskt kapital.

De av styrelsen fastställda ränterisklimiterna fördelas på två delar - operativ och strategisk. Riskerna, som mäts dagligen, summeras till SBAB:s totala ränterisken.

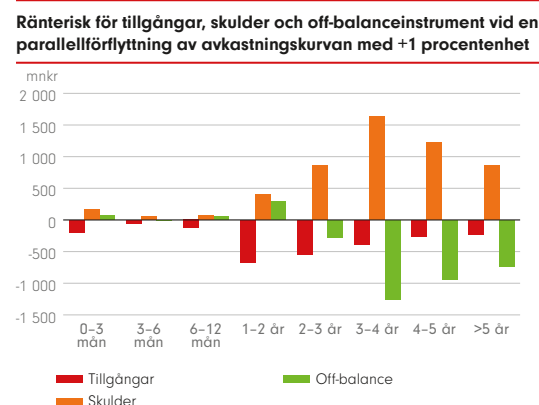
Figur 16. Ränterisk för positioner som inte ingår i handelslagret vid parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

Operativ ränterisk uppkommer i SBAB:s löpande ut- och upplåningsverksamhet, inklusive inlåningsverksamheten. Den operativa ränterisken är begränsad till 1% av SBAB:s kapitalbas vid en parallellförskjutning av avkastningskurvan med en procentenhet. Per 31 december 2011 uppgick den operativa ränterisken till -28,3 mnr mot den av styrelsen fastställda limiten om +/- 139 mnr. Ränterisken för positioner som inte ingår i handelslagret uppgick till 7,8 mnr.

Kurvrisik kvantifieras genom en modell där avkastningskurvans korta ända varierar upp (ner) med 0,5 procentenheter och den långa ner (upp) med 0,5 procentenheter. Ett stort antal brytpunkter för korta respektive långa änden av avkastningskurvan testas och kurvrisiken definieras som det minst fördelaktiga av dessa scenarier. Kurvriskens limiteras för den operativa delen till 1% av SBAB:s kapitalbas. Per 31 december 2011 uppgick kurvrisiken till 70,1 mnr mot en limit på 139 mnr.

Figur 17. Ränterisk för positioner som inte ingår i handelslagret vid tillgångar, skulder och off-balance instrument vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

Den strategiska ränterisken är den reinvesteringsrisk som uppstår då SBAB:s eget kapital och så kallade flöde placeras i fastförräntad utlåning. Flödet uppstår i och med att räntebetalningarna i utlåning och upplåning har olika betalningsfrekvens. SBAB:s eget kapital och flöde ska i första hand användas till att finansiera utlåningsverksamheten. Riktvärdet för placeringen av eget kapital fastställs av styrelsen och definieras som en löptidstrappa med jämna förfall varje år från ett år till sex år. Ränterisken i eget kapital definieras som avvikelserna från detta riktvärde. Flödet placeras på en genomsnittlig löptid motsvarande utlåningsportföljens genomsnittslöptid. Den strategiska ränterisken är limiterad till +/-20 mnkr. Per 31 december 2011 uppgick den strategiska ränterisken till 2,0 mnkr.

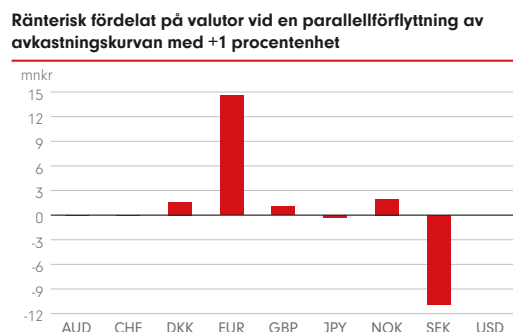
Ränterisken kvantifieras även genom mätning av Value at Risk (VaR). Den VaR-modell som används är en så kallad parametrisk modell med riskmått baserade på normalfördelade avkastningar, beräknade med varians/kovariansmatriser för ingående riskfaktorer. Som konfidensintervall används ett ensidigt intervall om 99,97% och en innehavsperiod på ett år.

10.2 Ränterisk för positioner som ingår i handelslagret

Handelslagret består till övervägande del av placeringar i SBAB:s likviditetsportfölj¹⁾. Likviditetsportföljen har en minimerad ränterisk. Risken i likviditetsportföljen är framför allt att hänföra till kreditrisk.

Ränterisk i handelslagret hanteras inom SBAB som en integrerad del av balansräkningen tillsammans med den övriga verksamheten och riskerna limiteras i enlighet med finansinstruktionen. Ränterisk i handelslagret ingår som en del av den limit för operativa ränterisker som delegerats till finansavdelningen.

Figur 18. Ränterisk för positioner som inte ingår i handelslagret fördelat på valutor vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

¹⁾ SBAB:s likviditetsportfölj, exklusive RMBS, återfinns i handelslagret.

10.3 Valutarisk

SBAB ska som huvudregel inte vara exponerad mot valutakursförändringar. Upplåning i utländsk valuta kurssäkras eller placeras i matchande valutor. Placeringar kurssäkras genom finansiering i motsvarande valutor eller genom ingående av valutaswappavtal. Viss valutarisk kan uppstå på grund av att ränteflöden inte är helt matchade varför begränsad avvikelse från huvudregeln kan accepteras.

Valutarisken, exklusive likviditetsportfölj, beräknas som effekten på nuvärdet av alla kontrakterade likvidflöden givet en valutakursförändring på +/-10 procentenheter per motsvarande valutakurs. Per 31 december 2011 uppgick valutarisken till 4,2 mnkr. Totalt får valutaexponeringen inte överstiga ett motvärde av 10 mnkr.

Även likviditetsportföljen kurssäkras genom finansiering i motsvarande valuta eller genom valutaswappavtal. Portföljen ska vara kurssäkrad till mellan 99,5% och 100,5% beräknat per valuta.

Valutaoptioner får endast användas i säkringssyfte och ingen öppen exponering tillåts.

10.4 Basisrisk

Basisrisk uppstår främst då upplåning i utländsk valuta swappas till svenska kronor på en avvikande löptid i förhållande till löptiden på den underliggande upplåningen. Huvudregeln är att all upplåning i utländsk valuta ska swappas till svenska kronor på matchande löptider. Risken utgörs av avvikelser från huvudregeln. Risken beräknas som effekten på nuvärdet, relativt full matchning, av en parallellförflyttning av basiswappkurvan från utländsk valuta till svenska kronor med +/-0,25 procentenheter. Risken får maximalt uppgå till 50 mnkr. Basisrisken uppgick per 31 december 2011 till 648 tkr.

10.5 Risker i handelslagret

Handelslagret består till övervägande del av placeringar i SBAB:s likviditetsportfölj. Likviditetsportföljen har en minimerad ränterisk. Risken i likviditetsportföljen är framför allt hänförlig till kreditrisk. Ränte-, valuta-, kredit- och likviditetsrisk i handelslagret hanteras inom SBAB som en integrerad del av balansräkningen tillsammans med den övriga verksamheten och riskerna limiteras i enlighet med finansinstruktionen. Ränterisk i handelslagret ingår som en del av den limit för operativa ränterisker som delegerats till ekonomi- och finansavdelningen. Kreditrisker i form av emittent- och motpartsrisker i handelslagret regleras av kreditrisklimit, vilka fastslås av SBAB:s finansutskott.

11. Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

SBAB:s likviditetsstrategi har som övergripande syfte att säkerställa SBAB:s likviditetsmässiga överlevnad i det korta perspektivet och säkerställa att bolaget effektivt kan infria sina betalningsförpliktelser. Väsentliga delar i strategin är en proaktiv och kontinuerlig likviditetsplanering, aktiv skuldförvaltning samt storleken på, innehållet i och hanteringen av SBAB:s likviditetsreserver.

SBAB har sedan länge identifierat vikten av en väl fungerande och proaktiv likviditetsriskhantering. SBAB:s likviditetsriskhantering bygger på följande principer:

Bred och diversifierad upplåning

Då SBAB har en aktiv internationell kapitalmarknadsnärvaro sedan 1989 är SBAB:s varumärke väl etablerat. Upplåningen sker på global basis för både kort-, medel- och långfristig skuld. Dessutom har SBAB-koncernen, genom SCBC, tillgång till den säkerställda obligationsmarknaden såväl inom Sverige som internationellt.

Likviditetsreserver

För att försäkra sig om finansiering i tider då de normala finansieringskällorna inte fungerar har SBAB en likviditetsportfölj. Vid beräkningen av reservvärdet på de värdepapper som ingår i likviditetsportföljen tillämpar SBAB de värderingsavdrag som är fastställda av Riksbanken, enligt "Riksbankens anvisningar för säkerhetshantering" i Riksbankens regelverk för RIX och Penningpolitiska Instrument. Reservvärdet av

likviditetsportföljen benämns likviditetsreserven. Portföljen består av likvida värdepapper med hög rating där 86 % av portföljens värde är repobart hos Riksbanken eller annan centralbank.

Per 31 december 2011 bestod SBAB:s reserver av 1,5 mdkr i bankfaciliteter och 48,9 mdkr i likvida värdepapper. Likviditetsreserven delas in i en strategisk, långsiktig del, som värderades till 38,6 mdkr (efter Riksbankens värderingsavdrag) och en temporär del som används för att jämna ut större skuldförfall. Utöver reserver enligt ovan har SBAB under 2011 haft en lånefacilitet hos Riksgälden på 1,0 mdkr, vilken förföll 31 december 2011. Dessutom utgör ej ianspråktaget emissionsutrymme för säkerställda obligationer en ytterst likvid reserv.

SBAB:s likviditetsportfölj består av likvida räntebärande värdepapper med hög rating och är en integrerad del i koncernens likviditetsriskhantering. Värdepappersinnehaven limiteras per riskklass respektive land och ska ha högsta rating vid förvärv. Utöver dess grupplimit kan även limiter för enskilda emittenter fastställas.

En likvid balansräkning

SBAB:s tillgångar består till största delen av utlåning mot säkerhet i fastigheter och bostadsrätter. SCBC etablerades 2006 med syfte att emittera säkerställda obligationer, vilket även har medfört en ökad likviditet av SBAB:s balansräkning.

Tabell. 22 Likviditetsreserv

mnkr	FÖRDELNING VALUTASLAG				
	2011-12-31	SEK	EUR	USD	Övriga
Likviditetsportfölj					
Värdepapper emitterade eller garanterade av stat, centralbank eller multinationella utvecklingsbanker	9 080	2 411	6 043	351	275
Värdepapper emitterade eller garanterade av kommun eller icke-statliga offentliga enheter	2 378	2 236	-	142	-
Säkerställda obligationer	27 733	15 762	11 139	210	622
Värdepapper emitterade av finansiella företag (exkl säkerställda obligationer)	9 700	-	8 468	652	580
Summa likviditetsportfölj	48 891	20 409	25 650	1 355	1 477
Bank- & lånefaciliteter	1 484	-	-	1 484	-
Summa likviditetsreserv	50 375	20 409	25 650	2 839	1 477
Fördelning valutaslag		40%	51%	6%	3%

Kontinuerlig övervakning av likviditetsrisken

Aktiv skuldförvaltning, balansräkningens likviditet samt storleken på SBAB:s likviditetsreserver är nyckelfaktorer i SBAB:s likviditetsriskhantering och genom att se upplåningsverksamheten som en naturlig del i såväl det operativa arbetet som den strategiska planeringen av likviditetsrisken undviks koncentrationer av alltför stora upplåningsförfall. Ytterligare ett viktigt led i den löpande likviditetsriskhanteringen är att kontinuerligt bevaka och testa likviditetsportföljens praktiska likviditetsvärde på andrahandsmarknaden.

Beredskapsplan

SBAB har en beredskapsplan för hantering av likviditetskriser. Beredskapsplanen innehåller en tydlig ansvarsfördelning för berörd personal samt instruktioner för hur företaget ska komma till rätta med ett eventuellt likviditetsunderskott.

Planen anger lämpliga åtgärder för att hantera konsekvenserna av olika typer av krissituationer samt innehåller definitioner på händelser som utlöser och eskalerar beredskapsplanen. Beredskapsplanen ska regelbundet testas och uppdateras, bland annat utifrån resultat av stresstester.

11.1 Likviditetsriskmått

SBAB mäter och stresstestar likviditetsrisken genom att summera det maximala tänkbara behovet av likviditet för varje dag framåt under de kommande 365 dagarna. Detta mått på likviditetsrisken benämns "Maximum Cumulative Outflow" (MCO) och är limiterat. MCO-beräkningarna baseras på ett krisscenario där all utlåning antas förlängas, det vill säga ingen likviditet tillförs genom lösen och ingen finansiering finns att tillgå. På så sätt kan det maximala behovet av likviditet för varje given period i framtiden identifieras och nödvändig likviditetsreserv fastställas.

11.2 Nya föreskrifter för likviditetsrisk

I spåren av finanskrisen har det internationellt genomförts en större översyn och ett omfattande arbete för att se över regelverket för hantering av bankers och kreditinstituts likviditetsrisker. Syftet med det nya regelverket, som fortfarande är under utformning, är att öka bankers motståndskraft mot allvarliga störningar på kapitalmarknaden och att få en större harmonisering av synen på likviditetsrisk på internationell nivå.

För att sätta miniminivåer för bankers likviditet fokuserar det nya regelverket på två nyckeltal eller standardmått, Liquidity Coverage Ratio (LCR) och Net Stable Funding Ratio (NSFR). LCR syftar till att säker-

ställa att aktören håller en tillräcklig mängd icke ianspråktaga likvida tillgångar som vid behov kan omvandlas till likvida medel som täcker 30 dagars prognostiserat likviditetsbehov, medan NSFR syftar till att visa stabiliteten i koncernens upplåning genom att jämföra tillgångars och skulders stabilitet.

Sedan 1 juli 2011 rapporteras LCR månadsvis av SBAB för observation till Finansinspektionen.

11.3 Stresstester för likviditetsrisk

Under året har en modell för stresstester av likviditetsrisk tagits fram med syfte att uppfylla interna behov av analys och beredskap för hantering av likviditetsrisk. Stresstesterna har utformats i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om likviditetsriskhantering där generella krav ställs på stresstester (FFFS 2010:7). Den framtagna modellen analyserar SBAB:s förmåga att tillgodose behovet av kapital vid olika marknads-scenarier samt vilken effekt utdragen stress får på en estimerad förfalloprofil. Scenarierna utformas efter SBAB:s specifika riskprofil och täcker såväl företags-specifika som marknadsrelaterade problem. Scenarierna delas upp i olika steg som fångar en ökande omfattning av påfrestningar för att spegla hur en kris kontinuerligt kan förvärras.

Stresstesterna simulerar bland annat följande scenarier:

- Finanskrisen 2008/2009 - stress av upplåningsverksamheten där upplåningsprogram stänger i olika steg.
- Ratingrelaterad stress med stegvis sänkt ratingbetyg för SBAB och SCBC.
- Prisfall på fastighetsmarknaden – olika nivåer av prisfall vilket förvärrar belåningsgraden, med konsekvensen att en mindre del av upplåningen kan göras via SCBC.

Stresstesterna är under kontinuerlig utveckling och de antaganden som ligger till grund för de olika scenarierna utvärderas regelbundet. Stresstesterna genomförs och redovisas kvartalsvis och resultatet utvärderas mot SBAB:s fastställda risktolerans och används för att anpassa strategier samt riktlinjer.

11.4 Likviditetssituationen under 2011

Likviditetsreserven har under 2011 i genomsnitt motsvarat 121 dagars MCO. Per 31 december 2011 motsvarade reserven 77 dagars MCO. Under 2011 underskred likviditetsreserven aldrig 48 dagars framtida likviditetsbehov.

12. Finansieringsrisk

SBAB har som målsättning att hålla en diversifierad upplåning. Finansieringsrisken är ett mått på avvikelsen mellan löptidsstrukturen på tillgångar och skulder.

SBAB:s beräkning av finansieringsrisken baseras på alla kontrakterade kapitalbelopp med en återstående löptid över ett år. Beräkningen kompletterar därmed SBAB:s användning av likviditetsriskmodellen, vilken täcker intervallet upp till ett år. I finansieringsriskmodellen åsätts det egna kapitalet en löptid som motsvarar SBAB:s längsta utlåningstillgångar.

SBAB har valt en konservativ hantering av upplåningen. En större andel av kommande förfall finansieras och andelen kortfristig upplåning av den

totala upplåningen hålls på en låg nivå. SBAB arbetar aktivt med att sprida tidpunkterna för skuldförfallen jämnt, samtidigt som skuldens löptid förlängs. Övervakning av kommande förfall, återköp, byten och förfinansiering utgör viktiga delar i den praktiska hanteringen för att minska risken. Finansieringsrisken beräknas som summan av förfallande upplåning inom perioder av 90 dagar, i förhållande till total upplåningsvolym.

13. Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk.

SBAB använder sig av en modell för hantering av operativ risk. Modellen baseras på självutvärdering av operativa risker och risker kopplade till den finansiella rapporteringen i befintliga processer samt uppföljning och registrering av inträffade incidenter. Resultatet av självutvärderingen rapporteras årligen och inträffade incidenter rapporteras månadsvis till styrelse, VD och ledande befattningshavare.

SBAB använder schablonmetoden för att mäta och hantera operativ risk. Metoden innebär att ett kapitalkrav beräknas utifrån 12, 15 respektive 18% på affärsområdets (enligt definition i FFFS 2007:1) genom-

snittliga rörelseintäkter de senaste tre åren. Metoden innehåller krav på dokumentation, processer och struktur såsom:

- Fastställda styrdokument
- Dokumenterad riskhantering
- Intern rapporteringsstruktur
- Processer för att hantera operativa risker
- Beredskaps- och kontinuitetsplaner
- Metod att fördela rörelseintäkter på affärsområden

Kapitalkrav för operativ risk framgår av tabell 6.

14. Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för vikande intäkter orsakade av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller beslut.

I affärsrisken inkluderas marginalrisk som uppkommer när räntemarginal för tillgångar och skulder har olika villkorsändringsdag. I SBAB uppkommer marginalrisk framför allt som ett resultat av kundernas möjlighet att förtidslösa sina lån i motsats till fasta löptider för kapitalmarknadsfinansiering, men även beroende på skillnad i faktisk kapitalbindningstid för utlåning i förhållande till upplåning och inlåning.

Affärsrisken fördelas i två huvudgrupper; nya affärer och befintliga affärer. Nya affärer ska som regel vara relativt lika dem som SBAB har sedan

tidigare. Förändringar i form av nya produkter eller nya marknader ska endast utgöra en mindre del av verksamheten och ska genomföras i sådan takt att SBAB inte väsentligt äventyrar sin resultatnivå och med stor sannolikhet undviker belastning på kapitalbasen.

Affärsrisken hanteras bland annat i samband med affärsplaneringsarbetet. Kapitalbehovet för affärsrisk kvantifieras i beräkningen av ekonomiskt kapital med hjälp av en schablonmetod som utgår från affärsområdenas rörelsekostnader.

